

บทที่ 4

ผลที่ได้รับจากการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่องความสำเร็จของโครงหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ศึกษากรณีกลุ่มดอกไม้
ใยบัว ตำบลห้วยกะปิ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี ผู้วิจัยนำเสนอตามลำดับดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปและประวัติความเป็นมาของกลุ่มดอกไม้ใยบัว

ข้อมูลทั่วไปของตำบลห้วยกะปิ

สามารถแบ่งออกดังต่อไปนี้ (องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยกะปิ, 2540)

1. ประวัติความเป็นมาของตำบลห้วยกะปิ

ตำบลนี้มีลำห้วยใหญ่ อันเกิดจากทิวเขาเขียวไหลผ่านตำบลหนองข้างคอกลงสู่อ่าวชลบุรี
ที่ตำบลห้วยกะปิ (ปัจจุบันพื้นที่ชายทะเลงอกออกไปมาก ลำห้วยนี้จึงไหลผ่านตำบลเสม็ดแล้วลงสู่
อ่าวชลบุรี) ลำห้วยนี้อยู่ทางด้านเหนือของโรงเรียนบ้านห้วยกะปิในปัจจุบัน ในสมัยโบราณลำห้วยนี้
อุดมไปด้วย กุ้งเคย ชาวบ้านในแถบนี้ได้อาศัยจับกุ้งเคยในลำห้วยมาทำเป็นกะปิขายเป็นอาชีพ ห้วย
นี้จึงได้ชื่อว่า ห้วยกะปิ ตามชื่ออาชีพของคนทำกะปิสมัยนั้น จากนั้นประชาชนได้นำเอาชื่อลำห้วยนี้
มาตั้งเป็นชื่อตำบลอีกทีหนึ่ง นับตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา ตำบลนี้จึงได้ชื่อว่า “ตำบลห้วยกะปิ”

2. สภาพทั่วไปของตำบล

ส่วนใหญ่เป็นดินปนทราย เป็นที่ราบลุ่มข้างทางแถบตะวันตกตามแนวสุขุมวิท ทางทิศ
ตะวันออกมีแนวภูเขาเขียวอันเป็นแหล่งต้นน้ำลำธาร และมีผาหินบนเขาพังพานและเขาพังเสื่อ
เนื้อที่โดยประมาณ 17.5 ตารางกิโลเมตร หรือ 10,937 ไร่ จำนวนหมู่บ้านในเขต อบต. ทั้งหมด 7 หมู่บ้าน
ได้แก่ หมู่ที่ 1 บ้านทุ่งสระ หมู่ที่ 2 บ้านห้วยกะปิ หมู่ที่ 3 บ้านหนองสมอ หมู่ที่ 4 บ้าน
ชาลพุดชา หมู่ที่ 5 บ้านหนองกระเสริม หมู่ที่ 6 บ้านไผ่หล้า และหมู่ที่ 7 บ้านมาบหวาย

3. อาณาเขตตำบล

ทิศเหนือ จรดตำบลบ้านสวนและตำบลหนองข้างคอก อำเภอเมืองชลบุรี, ทิศใต้จรด
ตำบลเมืองและเทศบาลตำบลแสนสุข อำเภอเมืองชลบุรี, ทิศตะวันออก จรดตำบลหนองข้างคอก
อำเภอเมืองชลบุรี, ทิศตะวันตก จรดตำบลเสม็ด โดยมีแนวถนนสุขุมวิทกั้นเขตแดน

4. จำนวนประชากรของตำบล

ในเขตพื้นที่ตำบลห้วยกะปิมีจำนวนประชากรทั้งสิ้น 11,151 คน เป็นชาย 5,338 คน เป็น
หญิง 5,813 คน

5. ข้อมูลอาชีพของตำบล

ประชาชนในตำบลห้วยกะปิประกอบอาชีพหลัก ได้แก่ ทำนา ทำสวน/ทำไร่ รับจ้างและทำธุรกิจเกี่ยวกับรถบรรทุกและรถยนต์รับจ้าง

6. ข้อมูลสถานที่สำคัญของตำบล

จำแนกได้ดังนี้ (องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยกะปิ, 2540)

6.1 การศึกษา

6.1.1 โรงเรียนประถมศึกษา 3 แห่ง

6.1.2 โรงเรียนมัธยมศึกษา 1 แห่ง

6.1.3 โรงเรียนสารพัดช่างชลบุรี 1 แห่ง

6.1.4 ที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน / ศูนย์ข้อมูลข่าวสารประจำหมู่บ้าน 7 แห่ง

6.2 สถาบันองค์การทางศาสนา

6.2.1 วัด/สำนักสงฆ์ 3 แห่ง

6.2.2 ศาลเจ้า 4 แห่ง

6.3 การสาธารณสุข

6.3.1 สถานีอนามัยประจำตำบล 1 แห่ง

6.3.2 อัคราการมีและการใช้ส้วมราคน้ำ 100 เปอร์เซนต์

6.4 ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

6.4.1 สถานีตำรวจ 1 แห่ง

ประวัติความเป็นมาของกลุ่มดอกไม้ไยบัว

เริ่มต้นการก่อตั้งกลุ่มนั้นได้ก่อกำเนิดมาจากประชาชนกลุ่มเล็ก ๆ กลุ่มหนึ่งที่อยู่ในวัยเกษียณซึ่งมีความคิดและมีอุดมการณ์เดียวกันในการรวมกลุ่ม โดยความประสงค์เริ่มต้นนั้นเพื่อที่ต้องการที่จะใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ได้พบปะสังสรรค์ในกลุ่มวัยเกษียณด้วยกัน จนกระทั่งได้มีการรวมกลุ่มกันรวมสมาชิกทั้งหมด 28 คน โดยมีกิจกรรมหลัก คือ การประดิษฐ์ดอกไม้ไยบัว และจากสภาพเศรษฐกิจในปัจจุบัน ส่งผลให้ประชาชนในชุมชนต้องขวนขวายหารายได้เพิ่มเติมให้กับครอบครัวองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ห้วยกะปิ จึงได้เปิดกลุ่มผู้สนใจการประดิษฐ์ดอกไม้ไยบัวขึ้น โดยการติดต่อกับวิทยากรมาทำการสอน ซึ่งได้รับความสนใจจากกลุ่มสตรี แม่บ้าน และประชาชนทั่วไปได้เข้ามาเรียนและศึกษา หลังจากเสร็จสิ้นการเรียนการสอนแล้ว ผู้ที่มาเรียนซึ่งเป็นบุคคลที่อาศัยอยู่ในพื้นที่และบุคคลกรที่ได้เข้ามาทำงานในพื้นที่ตำบลห้วยกะปิ ได้ร่วมตัวกันจัดตั้งกลุ่มอาชีพดอกไม้ไยบัวขึ้นที่บ้านเลขที่ 33 หมู่ที่ 2 ตำบลห้วยกะปิ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี เมื่อ

วันที่ 9 ธันวาคม 2543 มีสมาชิกแรกตั้ง 28 คน ซึ่งปัจจุบันสมาชิกมีส่วนร่วมด้วยการถือหุ้น หุ้นละ 50 บาท รวม 818 หุ้น เป็นจำนวนเงินทั้งหมด 40,900 บาท (สี่หมื่นเก้าร้อยบาทถ้วน)

1. วัตถุประสงค์ของกลุ่มดอกไม้ไผ่บัว

1.1 เพื่อให้ชุมชนหมู่ที่ 2 บ้านห้วยกะปิ ตำบลห้วยกะปิ มีผลิตภัณฑ์ที่สามารถนำออกจำหน่ายซึ่งอาจเรียกว่า “หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์”

1.2 เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนที่มีสมาชิกร่วมทำผลิตภัณฑ์ของกลุ่ม

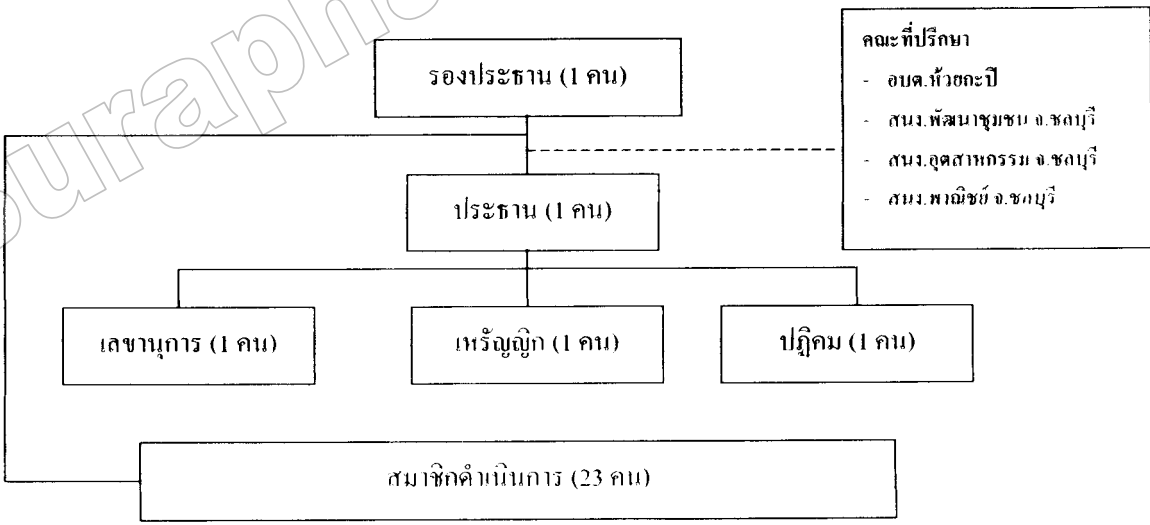
1.3 เพื่อให้องค์กรได้ทำกิจกรรมในลักษณะเครือข่ายของตำบลห้วยกะปิร่วมกับหน่วยงานอื่น

1.4 เพื่อเพิ่มรายได้ให้แก่สมาชิกกลุ่ม

หลังจากนั้นก็มีผู้ให้ความสนใจสมัครเป็นสมาชิกกลุ่มงานเพิ่มขึ้นโดยทางกลุ่มได้จำกัดให้ได้สมาชิกครบ 100 คน จึงเปิดรับสมาชิกสมทบเพิ่มขึ้นอีกจำนวน 72 คน ตามเป้าหมายที่กลุ่มได้กำหนดเอาไว้ในปีแรก โดยที่สมาชิกทั้ง 72 คนนั้น ไม่ได้มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการกลุ่มแต่อย่างใด ได้มีการร่วมเป็นสมาชิกเพื่อรับแบ่งการผลิตดอกไม้ไผ่บัว จากการที่มีคำสั่งการผลิตจากลูกค้าโดยประธานและกรรมการดำเนินงานแบ่งงานให้เฉพาะสมาชิกที่มีฝีมือเป็นที่ยอมรับได้ของคณะกรรมการกลุ่ม (สมาชิกกลุ่มดอกไม้ไผ่บัว, ม.ป.ป.)

2. โครงสร้างกลุ่มดอกไม้ไผ่บัว

กลุ่มดอกไม้ไผ่บัวได้มีการจัดกำหนดรูปแบบองค์กรดังภาพที่ 4

ภาพที่ 4 แสดงแผนผังองค์กรกลุ่มดอกไม้ไผ่บัว

จากแผนผังองค์กร ประกอบด้วยคณะกรรมการบริหารทั้งหมด 5 คน ได้แก่ ประธานกลุ่ม รองประธานกลุ่ม เลขานุการ เหรัญญิก และปฏิคม ซึ่งมีหน้าที่ในการวางแผนการบริหารจัดการกลุ่ม การตลาด การผลิต ตลอดจนจนถึงการประสานงานต่าง ๆ

คณะที่ปรึกษา ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยกะปิ สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด ชลบุรี สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดชลบุรี และสำนักงานพาณิชย์จังหวัดชลบุรี ซึ่งมีบทบาทในการประสานงานในการฝึกอบรมในการวางแผนและการบริหารจัดการในด้านต่าง ๆ เช่นด้านการผลิตด้านการตลาด ด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์ ด้านการเงิน ฯลฯ ตลอดจนการนิเทศติดตามผลงานของกลุ่มดอกไม้ไชยบัว

นอกจากนี้ยังประกอบด้วยสมาชิกดำเนินการดำเนินการกลุ่มอีก 23 คน

สำหรับการจัดองค์กร ได้มีแบ่งสมาชิก ซึ่งรวมทั้งคณะกรรมการและสมาชิกทุกคนออกเป็น 2 ประเภท คือ

ประเภทที่ 1 สมาชิกดำเนินการหรือสมาชิกถาวร จะมีการประชุม ติดต่อกับประธานงานกัน โดยตลอด มีทั้งหมด 28 คน ซึ่งรวมทั้งประธานกลุ่ม รองประธาน เลขานุการ เหรัญญิก และปฏิคม อีกทั้งหมด 5 คน เป็นสมาชิกที่มีส่วนร่วมในการวางแผนการบริหารจัดการกลุ่ม การตลาด การผลิต ตลอดจนจนถึงการประสานงานต่าง ๆ ซึ่งการบริหารจัดการ ส่วนหนึ่งนั้นอาศัยหลักระบอบประชาธิปไตย ซึ่งกลุ่มได้มีการประชุมกันอย่างสม่ำเสมอ

ประเภทที่ 2 สมาชิกทั่วไปหรือสมาชิกสมทบหรือสมาชิกชั่วคราวจะมีอายุการเป็นสมาชิกปีต่อปี ได้รับสิทธิในการซื้อวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ แต่จะไม่ได้มีบทบาทในการบริหารกลุ่ม รับสิทธิในการฝากขายผลิตภัณฑ์ที่ได้จากการผลิตเป็นของตนเองเมื่อนำผลิตภัณฑ์มาจำหน่ายได้ แล้วจะมีการหักค่าใช้จ่ายเป็นจำนวน 20% จากราคาขาย เพื่อเป็นรายได้ให้กับกลุ่มส่วนหนึ่ง ซึ่งมีทั้งหมด 72 คน บทบาทหลักที่สำคัญคือ การผลิตผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพ

ตอนที่ 2 ผลสำเร็จในการดำเนินงานของกลุ่มดอกไม้ไชยบัว

จากการวิจัยเรื่องความสำเร็จของโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ศึกษากรณีกลุ่มดอกไม้ไชยบัว ตำบลห้วยกะปิ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี ผู้วิจัยได้อาศัยหลักเกณฑ์ตัวชี้วัดความสำเร็จ ในแนวทางการประเมินประสิทธิผลในแง่เป้าหมาย (ภรณ์ ธีรติบุตร, 2529, หน้า 185) เป็นการพิจารณาองค์กรที่ประสบผลสำเร็จหรือมีประสิทธิผลหรือไม่ ขึ้นอยู่กับผลการดำเนินงานว่าบรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ของกลุ่ม โดยใช้เป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ของกลุ่มดอกไม้ไชยบัวเป็นเกณฑ์ในการวัดผลสำเร็จ คือ 1) ให้ชุมชนหมู่ที่ 2 บ้านห้วยกะปิมีผลิตภัณฑ์ที่สามารถนำออกจำหน่ายเรียกว่า “หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์” 2) ให้มีการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนที่มี

สมาชิกมาร่วมทำผลิตภัณฑ์ของกลุ่ม 3) ให้องค์กรได้ทำกิจกรรมในลักษณะเครือข่ายผลิตภัณฑ์ของตำบลห้วยกะปิและ 4) ให้สมาชิกมีรายได้เพิ่มขึ้น ซึ่งสามารถอธิบายได้ดังนี้

1. ความสามารถในการนำสินค้าออกจำหน่าย ได้มีการรวมตัวกันเพื่อจัดตั้งกลุ่มอาชีพ ดอกไม้ไผ่บัวในฝัน ณ บ้านเลขที่ 33 หมู่ที่ 2 ตำบลห้วยกะปิ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี เมื่อวันที่ 9 ธันวาคม พ.ศ.2543 ได้เปิดกลุ่มผู้สนใจการประดิษฐ์ดอกไม้ไผ่บัวขึ้น ซึ่งได้รับความสนใจจากกลุ่มแม่บ้านและประชาชนทั่วไป จนกระทั่งเมื่อวันที่ 29 พฤษภาคม พ.ศ.2544 กลุ่มดอกไม้ไผ่บัวได้มีการขึ้นทะเบียนเป็น “หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์” ของตำบลห้วยกะปิ

ระยะต่อมาผลิตภัณฑ์ของกลุ่มดอกไม้ไผ่บัว ซึ่ง ได้แก่ ดอกไม้ประดิษฐ์ประเภทต่าง ๆ ตุ๊กตา เข็มกลัด พวงมาลา พวงรีด ปลาเงินปลาทอง และลูกผลไม้ เป็นต้น ได้มีหน่วยงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชนได้ติดมายังกลุ่ม เพื่อนำผลิตภัณฑ์ของกลุ่มได้ออกจำหน่ายในการออกร้าน นิทรรศการต่าง ๆ เช่น งานกาชาดจังหวัดชลบุรี งานเทศกาลศรีราชา งานวันการประถมศึกษา จังหวัดชลบุรี งานอาหารอร่อยหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์จังหวัดฉะเชิงเทรา รวมทั้งงานที่ทางหน่วยงานราชการได้มีการออกร้านตามคำเชิญของภาคเอกชนในฐานะตัวแทนหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ของตำบลห้วยกะปิ เช่น ห้างเซ็นทรัลเฟสติวัล พัทยา จังหวัดชลบุรี ห้างพารามชลบุรี จังหวัดชลบุรี ห้างโรบินสันศรีราชา จังหวัดชลบุรี เป็นต้น สำหรับการออกร้านในงานต่าง ๆ นั้น ประธานกลุ่มได้กล่าวว่า “การออกงานออกร้านต่าง ๆ ทางจังหวัดจะเอาผลิตภัณฑ์ ไปเปิดตัวในที่ต่าง ๆ เช่น ในห้างโลตัส สาขาพัทยา ห้างบิ๊กซี สาขาพัทยา จากการออกร้านในงานต่าง ๆ ก็เป็นการขยายเครือข่ายผลิตภัณฑ์ของเรา” (อารีย์ ลิ้มประเสริฐ, สัมภาษณ์, 31 ตุลาคม 2546) เลขานุการกลุ่มได้กล่าวเพิ่มเติมเกี่ยวกับเครือข่ายผลิตภัณฑ์ในระดับ จังหวัด/ภูมิภาคว่า “จากการออกร้านในงานต่าง ๆ ในระดับนี้ (ระดับจังหวัด/ภูมิภาค) คิดว่าเราไปถึง” (ฐานิกา สลศิลป์ชัย, สัมภาษณ์, 10 พฤศจิกายน 2546)

นอกจากการผลิตรายดอกไม้ไผ่บัวมีความสามารถที่จะนำออกจำหน่ายได้แล้วการวิจัยได้พบว่าเครือข่ายผลิตภัณฑ์ของตำบลห้วยกะปิในระดับประเทศ กลุ่มดอกไม้ไผ่บัวได้มีการจัดงานออกร้านอย่างต่อเนื่อง ได้แก่ การจัดงานออกร้านที่เมืองทองธานี กลุ่มดอกไม้ไผ่บัวก็ได้มีไปร่วมงานโดยตลอด ผลจากงานดังกล่าวทำให้มีผู้สนใจจากภาคต่าง ๆ ได้ติดต่อเข้ามายังกลุ่มเกี่ยวกับเรื่องผลิตภัณฑ์และวิธีการประดิษฐ์ต่าง ๆ งานมหกรรมสินค้าชุมชนหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ อำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี จากการไปออกร้านแสดงสินค้าในงานต่าง ๆ นั้น ประธานกลุ่มได้กล่าวว่า “เป็นการออกงานออกร้านต่าง ๆ เช่นที่เมืองทองโดยที่แต่ละจังหวัดส่งผลิตภัณฑ์ในโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์มาจำหน่ายโดยมาจากทั่วประเทศ การเที่ยวต่าง ๆ ทำให้ผู้สนใจในผลิตภัณฑ์ได้มีการติดตาม โดยการโทรศัพท์เข้ามา” (อารีย์ ลิ้มประเสริฐ, สัมภาษณ์, 31 ตุลาคม 2546)

เลขานุการ ได้กล่าวเสริมว่า “มีการออกงานต่าง ๆ ได้แก่ เมืองทองธานี ออกรายการทีวีต่าง ๆ คิดว่าระดับประเทศนั้นน่าจะขยายเครือข่ายได้ แต่เรื่องปริมาณการขายนั้นเป็นอีกเรื่องหนึ่ง” (ฐานิกา สดิลปชัย, สัมภาษณ์, 10 พฤศจิกายน 2546)

สำหรับเครือข่ายผลิตภัณฑ์ของตำบลห้วยกะปิในระดับโลก กลุ่มดอกไม้ไยบัวได้ขยายเครือข่ายเข้าไปถึงประเทศต่าง ๆ เช่น ประเทศเนเธอร์แลนด์ ประเทศสวีเดน ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ เป็นต้น นอกจากนี้ดอกไม้ไยบัว ซึ่งเป็นผลิตภัณฑ์ของตำบลห้วยกะปิได้มีเครือข่ายเชื่อมโยงกับโครงการอินเทอร์เน็ตตำบลของรัฐบาลภายใต้ชื่อเว็บไซต์ ไทยตำบลคอทคอมหรือ www.thaitambon.com

กลุ่มดอกไม้ไยบัว ได้เปิดร้านหรือที่ทำการกลุ่มดอกไม้ไยบัว ณ บ้านเลขที่ 74/12 หมู่ที่ 3 ตำบลบ้านสวน อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี เมื่อวันที่ 17 เมษายน พ.ศ. 2544 ซึ่งใช้เป็นสถานที่หลักในการจำหน่ายผลิตภัณฑ์เพื่อกระจายสินค้าไปสู่ผู้บริโภค

ดังนั้นจากการวิจัยพบว่าชุมชนหมู่ที่ 2 บ้านห้วยกะปิ ตำบลห้วยกะปิ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี ได้มีผลิตภัณฑ์ที่สามารถออกจำหน่ายซึ่งเรียกว่า “หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์” ได้ผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ประการแรก

2. การสร้างความเข้มแข็งของชุมชน สมาชิกกลุ่มดอกไม้ไยบัวที่ได้เข้าร่วมกิจกรรมทำผลิตภัณฑ์ ได้รู้จักการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ ได้มีส่วนร่วมในการช่วยคิด ช่วยทำ มีการพบปะพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิด ในเรื่องราวต่าง ๆ ได้แก่ เรื่องสุขภาพเกี่ยวกับการสร้างเสริมสุขภาพให้แข็งแรง สมบูรณ์ยิ่งขึ้น เรื่องงานบุญต่าง ๆ ที่มีอยู่ในชุมชน เกี่ยวกับการช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกันในแต่ละงาน เภรณูญิกกลุ่มดอกไม้ไยบัว ได้กล่าวว่า “จริง ๆ แล้วกลุ่มตรงนี้ทุกคนเป็นคนพอมิ (พอมิ พอกิน) โดยแต่ละคนสามารถพึ่งตนเองได้อยู่แล้ว โดยที่ไม่ได้จำเป็นต้องมาพึ่งพิงจากกลุ่ม กลุ่มตรงนี้นั้นเป็นเหมือนกับว่าอาชีพเสริม ก็ให้เป็นพื้นที่มาพบปะกัน มาคุยกัน ณ ตรงนี้ทำให้ชุมชนเข้มแข็งได้เหมือนกันนะ จากชาวบ้านที่ต่างคนต่างอยู่ มันเกิดการรวมตัวมันทำให้เกิดความเป็นหนึ่งเหมือนเป็นที่รวมจากที่มาได้นั่งคุยกัน มันทำให้ตรงไหนมีความคิด มีการพัฒนาเพื่อที่จะไปทำ มันเหมือนใช้ตรงนี้เป็นจุดรวมที่จะนัดที่จะคุยกันว่า เออ...จะไปทำอะไร ไม่ว่างานวัด งานบุญ พัฒนาหมู่บ้านกัน สามารถใช้ตรงนี้เป็นจุดรวมในการสื่อ พิจารณาว่าตรงนี้ในเรื่องของอย่างอื่นจะไม่ได้ แต่ในการที่มีที่รวมของหมู่ 2 ของห้วยกะปิ ตรงนี้ก็ได้ทำให้เกิดอะไรหลายอย่างที่เรามองไม่เห็น แต่ถามว่า หลายคนอาจจะไม่มอง เมื่อทำงานอาจจะมองในเชิงเรื่องปริมาณ เห็นแต่เรื่องว่ามีดอกไม้ใหม่ มีตัวเงินใหม่ ก็จะวัดตรงส่วนนั้นไป แต่มุมมองที่อาจจะต่างจากคนอื่น ที่ทำงานในเรื่องของสาธารณสุขมูลฐาน ในเรื่องของการสร้างการมีส่วนร่วม พิจารณาว่าตรงนี้นี้นะ ที่ได้ในเรื่องของความเข้มแข็งของชุมชน ได้ในเรื่องของความรู้สึกของเขาที่ตรงนี้ที่เขาคิดว่ามันเป็นพื้นที่ ๆ เขาสร้างกันขึ้น

มา รวมกันขึ้นมา เวลาตรงโน้นคนนั้นไม่อยู่เวร ก็จะมีคนที่เข้ามาเสริม รู้สึกเหมือนว่าตรงนี้เนี่ยะ เป็นองค์กรของเขาจะมาใช้ได้” (อุทัย เครือละม้าย, สัมภาษณ์, 5 พฤศจิกายน 2546) สมาชิกกลุ่มคนหนึ่งได้กล่าวเสริมว่า “ช่วงที่ไม่ได้อยู่กลุ่มนี้สุขภาพไม่ค่อยดี พอมาถึงตรงนี้อะหลาบคนนอนอย่างไรก็ไม่เคยป่วยเลย” (เขาวลัดกษณ์ เนื่องจำนงค์, สัมภาษณ์, 30 พฤศจิกายน 2546) จากการทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกันนั้นจะเป็นจุดกำเนิดของความรักใคร่กลมเกลียวกัน มีความสามัคคีเป็นห่วงเป็นใยกัน และกัน มีอุดมการณ์เดียวกัน ประธานกลุ่มได้กล่าวว่า “การร่วมแรง ร่วมใจในกิจกรรมของกลุ่ม การหาความรู้เพื่อการพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์อย่างต่อเนื่อง” (อารีย์ ลิ้มประเสริฐ, สัมภาษณ์, 31 ตุลาคม 2546) เลขาฯ ได้กล่าวเพิ่มเติมว่า “ความร่วมมือร่วมใจกัน ทำให้กลุ่มมีความแข็งแกร่ง น่าจะมาจากหน่วยราชการที่เรามีส่วน จะมาผลักดันให้เรามีส่วนไปสู่สายตาประชาชนในเรื่องของการตลาดที่หน่วยงานราชการ ได้มีการสนับสนุนถึงแม้ว่ามันจะน้อย ไปนิดหนึ่งแต่เขาก็มีส่วนในการผลักดันสินค้าไปสู่ตลาด” (ฐานิกา สดลศิลป์ชัย, สัมภาษณ์, 10 พฤศจิกายน 2546) ซึ่งสำหรับด้านนี้ เป็นสิ่งที่ไม่สามารถมองเห็นได้ แต่เป็นพลังที่ยิ่งใหญ่ที่จะผลักดันให้กลุ่มดอกไม้ไผ่ไบบั้นประสบความสำเร็จในการดำเนินงานได้

ประเด็นต่าง ๆ เหล่านี้เกิดขึ้นได้จากสมาชิกผู้ซึ่งมีอุดมการณ์เดียวกัน เกิดจากใจที่มีความรักในกิจกรรมของกลุ่ม ความผูกพันภายในกลุ่ม ซึ่งมีความเอื้อเฟื้อเกื้อกูลต่อกัน ช่วยเหลือกัน จึงเป็นการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนจากการที่มีสมาชิกร่วมทำผลิตภัณฑ์ของกลุ่ม

3. เครือข่ายของกิจกรรมการดำเนินการของกลุ่มดอกไม้ไผ่ไบบั้นได้มีการทำกิจกรรมในลักษณะเครือข่ายของตำบลห้วยกะปิ ซึ่งจากการวิจัยพบว่า “เครือข่ายของกิจกรรมของตำบลห้วยกะปิ หมายถึง การทำกิจกรรมที่มีความสัมพันธ์กับองค์กรทั้งภาครัฐและภาคเอกชนเกี่ยวกับความสัมพันธ์ทุกประการในการดำเนินการของกลุ่มดอกไม้ไผ่ไบบั้น” ซึ่งประธานกลุ่มได้กล่าวว่า “กิจกรรมในลักษณะเครือข่ายผลิตภัณฑ์ของตำบลห้วยกะปิก็คือ การที่ได้ทำกิจกรรมทุกอย่างกับหน่วยงานทั้งของรัฐและของเอกชนตั้งแต่เรื่องวัตถุดิบ การถ่ายทอดความรู้ การเข้าฝึกอบรม จนถึงการเอาสินค้าออกขายในที่ต่าง ๆ” (อารีย์ ลิ้มประเสริฐ, สัมภาษณ์, 31 ตุลาคม 2546)

ดังนั้นจึงสามารถพิจารณาเครือข่ายของกิจกรรมของตำบลห้วยกะปิ โดยอาศัยลักษณะองค์กรเป็นสำคัญ ซึ่งสามารถแบ่งออกได้เป็นองค์กรภาครัฐและองค์กรภาคเอกชน

3.1 เครือข่ายของกิจกรรมของตำบลห้วยกะปิร่วมกับองค์กรภาครัฐ กลุ่มได้มีกิจกรรมกับหน่วยงานภาครัฐ ได้แก่ สำนักงานพาณิชย์จังหวัดชลบุรี สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดชลบุรี สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดชลบุรี องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยกะปิ ซึ่งสามารถจำแนกได้ดังนี้

3.1.1 บทบาทเกี่ยวกับการรับการฝึกอบรมทักษะในการวางแผนและการบริหารจัดการ ซึ่งแบ่งออกเป็นด้านการผลิต ด้านการตลาด ด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์ และด้านการเงิน ซึ่งอธิบายได้ดังนี้

3.1.1.1 ด้านการผลิต พบว่าหน่วยงานราชการที่ได้เข้าร่วมกิจกรรมทางด้านการผลิตดอกไม้ไม้ไผ่บัว อาทิเช่น สำนักงานพาณิชย์จังหวัดชลบุรี ได้ให้การฝึกอบรมเรื่องการทำบรรจุหีบห่อ ณ โรงแรมโคซี่บีช พัทยา จังหวัดชลบุรี โดยมีประเด็นสำคัญเกี่ยวกับรูปแบบทำหีบห่อบรรจุภัณฑ์ การทำฉลากสินค้า เป็นต้น ตัวแทนนายกองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยกะปิ ได้กล่าวว่า “พาณิชย์จังหวัดก็ได้มาอบรมเกี่ยวกับเรื่องการบรรจุหีบห่อผลิตภัณฑ์ ก่อนออกขาย” (ธีรธร ประไพ, สัมภาษณ์, 11 ธันวาคม 2546)

3.1.1.2 ด้านการตลาด พบว่ามีสำนักงานพาณิชย์จังหวัดชลบุรี สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดชลบุรีและอุตสาหกรรมจังหวัดชลบุรีได้มีการจัดหางานต่าง ๆ เพื่อให้ทางกลุ่มได้มีการออกร้านแสดงสินค้าในงานต่าง ๆ โดยทำหนังสือผ่านองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยกะปิ เป็นผู้ประสานงานต่อไปยังกลุ่มดอกไม้ไม้ไผ่บัว ประธานกลุ่มได้กล่าวว่า “ก็มีการออกงานตามหนังสือเชิญต่าง ๆ ตามที่พัฒนาชุมชน พาณิชย์จังหวัด อุตสาหกรรมจังหวัด” (อารีย์ ลิ้มประเสริฐ, สัมภาษณ์, 31 ตุลาคม 2546)

3.1.1.3 ด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์ พบว่าได้มีการอบรมเกี่ยวกับการทำดอกไม้ไม้ไผ่บัว โดยทาง อบต.ห้วยกะปิ ได้มีการจัดการในเรื่องนี้ และสำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดชลบุรีเป็นหน่วยงานที่ได้เข้ามามีส่วนจัดการในเรื่องของการพัฒนาผลิตภัณฑ์ สมาชิกกลุ่มคนหนึ่งได้กล่าวว่า “อุตสาหกรรมจังหวัดได้เข้ามามีส่วนช่วยในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ในรูปแบบของหีบห่อ แต่ถ้าเป็นเรื่องการทำดอกไม้ไม้ไผ่บัวโดยตรงนั้นเริ่มต้นก็มี อบต.ห้วยกะปิได้ให้การสอนโดยหาอาจารย์มาช่วยสอน” (สมหญิง วิภาตะนาวัน, สัมภาษณ์, 16 พฤศจิกายน 2546)

3.1.1.4 ด้านการเงิน การบัญชี พบว่าได้มีการมีสำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดชลบุรี ได้ให้การอบรมทักษะเกี่ยวกับการทำบัญชีให้แก่คณะกรรมการดำเนินการของกลุ่ม แต่ข้อจำกัดคือเป็นการจัดทำบัญชี ซึ่งประกอบด้วยเนื้อหาที่เป็นหลักการทางวิชาการจนทำให้ทางกลุ่มไม่สามารถดำเนินการตามได้ และได้มีการจัดบัญชี รายรับและรายจ่ายอย่างง่ายซึ่งสามารถใช้ประโยชน์ได้จริง และเหมาะสมกับสภาพของกลุ่ม สามารถตรวจสอบได้ตลอดเวลาเนื่องจากการทำบัญชีรายรับรายจ่ายประจำวันและประจำเดือน เลขานุการได้กล่าวว่า “พัฒนาชุมชนเคยมาอบรมเรื่องการทำบัญชี แต่เราก็ได้ทำกันอยู่ก่อนแล้วสามารถที่จะเช็คได้ ใครก็เช็ค (ตรวจสอบ) ได้” (ฐานิกา สดลศิลป์ชัย, สัมภาษณ์, 10 พฤศจิกายน 2546)

3.1.2 บทบาทเกี่ยวกับการถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับการประดิษฐ์ดอกไม้โยบว
กลุ่มได้ให้การฝึกอาชีพ ฝึกอบรมให้ประชาชนทั่วไปที่ให้ความสนใจ โดยร่วมมือกับหน่วยงานฝ่าย
ต่าง ๆ ตามวาระและโอกาสที่เอื้ออำนวยให้ เช่น

3.1.2.1 กลุ่มดอกไม้โยบวได้มีการฝึกอาชีพ ณ อบต.ห้วยกะปิ เมื่อวันที่ 3
กุมภาพันธ์ 2544 มีผู้เข้าร่วมกิจกรรมทั้งหมดจำนวน 60 คน

3.1.2.2 โครงการพัฒนาชุมชนร่วมกับโรงเรียนอนุบาลวัดอรัญญิกาวาส เมื่อ
วันที่ 26-30 มีนาคม 2544 มีผู้เข้าร่วมกิจกรรมทั้งหมดจำนวน 45 คน

3.1.2.3 กลุ่มดอกไม้โยบวได้มีการฝึกอาชีพทัศนสถานหญิงชลบุรี เมื่อวันที่
18 กรกฎาคม 2544 มีผู้เข้าร่วมกิจกรรมทั้งหมด 70 คน

3.1.2.4 กลุ่มดอกไม้โยบวได้มีการฝึกอบรมกลุ่มสตรีแม่บ้าน ณ อบต.นาป่า
มีผู้เข้าร่วมกิจกรรม ทั้งหมด 25 คน

3.1.2.5 โครงการพัฒนาชุมชนร่วมกับโรงเรียนวัดมโนรม เมื่อวันที่ 26
กุมภาพันธ์ 2545 มีผู้เข้าร่วมกิจกรรมทั้งหมด 45 คน

ประธานกลุ่มได้กล่าวว่า “กรมราชทัณฑ์เราก็สอนให้ เทศบาลบ้านสวนให้เราไป
สอน 2 ครั้งแล้วนะ” (อารีย์ ลัมประเสริฐ, สัมภาษณ์, 31 ตุลาคม 2546) เลขานุการได้กล่าวเพิ่มเติมว่า
“โรงเรียนที่สังกัดอยู่ในท้องถิ่นแห่งนี้หรือท้องถิ่นต่าง ๆ ที่ได้เข้าเรียนรู้แล้วนำไปถ่ายทอดความรู้
เทคนิค จากการเรียนรู้จากกลุ่ม ได้มีการแบ่งงานให้นักเรียนที่มีฝีมือดีได้มีรายได้จากการทำดอกไม้
ก็มีโรงเรียนวัดมโนรม” (ฐานิกา สดลศิลป์ชัย, สัมภาษณ์, 10 พฤศจิกายน 2546)

3.2 เครือข่ายของกิจกรรมของตำบลห้วยกะปิกับภาคเอกชน ได้แก่ กิจกรรมการออก
ร้านนิทรรศการต่าง ๆ ซึ่งจัดภาคเอกชน การออกร้านนิทรรศการต่าง ๆ ซึ่งถือว่ากิจกรรมเกี่ยวกับการ
การจำหน่ายผลิตภัณฑ์ ได้แก่

3.2.1 งานหัตถศิลป์ถิ่นไทย ห้างเซ็นทรัลเฟสติวัลพญา ชลบุรี ระหว่างวันที่ 3-13
สิงหาคม 2544

3.2.2 งานแถลงข่าวหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์โรงแรมโซริเทร่าเซ็นทรัลลาดพร้าว
กรุงเทพฯ วันที่ 13 กันยายน 2544

3.2.3 งานวิถีสยามบนสายน้ำ ห้างโรบินสัน ศรีราชา ชลบุรี ระหว่างวันที่ 7-18
กันยายน 2544

3.2.4 งานเมืองทองธานี กรุงเทพฯ ระหว่างวันที่ 21-30 กันยายน 2544

3.2.5 มหกรรมสินค้าชุมชนหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ภาคกลาง ห้างสรรพสินค้า
คาสเซิลมอลล์ เมืองกาญจนบุรี ระหว่างวันที่ 6-10 กันยายน 2544

3.2.6 งานหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ห้างเซ็นทรัลเฟสติวัลพัทยา ชลบุรี ระหว่างวันที่20-25 กันยายน 2544

3.2.7 งานเทศกาลศรีราชา ห้างโรบินสัน ศรีราชา ชลบุรี ระหว่างวันที่ 22 ธันวาคม 2544 -1 มกราคม 2545

ดังนั้นกลุ่มดอกไม้ไผ่บัวได้มีการดำเนินการทำกิจกรรมในลักษณะเครือข่ายของกิจกรรมของตำบลห้วยกะปิ ตามแนวคิดและเป้าหมายของกลุ่มซึ่งกิจกรรมต่าง ๆ เหล่านี้สามารถสร้างประสิทธิผลต่อกกลุ่มดอกไม้ไผ่บัวได้เป็นอย่างดี

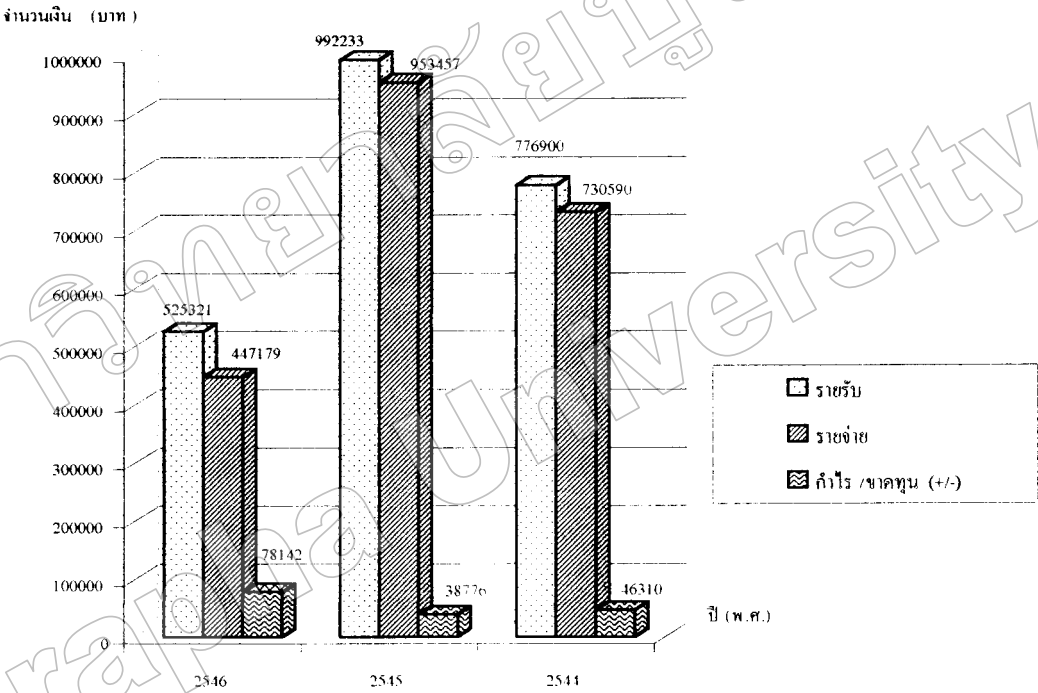
4. การเพิ่มรายได้ของสมาชิกกลุ่มดอกไม้ไผ่บัว การดำเนินงานของกลุ่มดอกไม้ไผ่บัวทำให้สมาชิกมีรายได้เพิ่มขึ้น โดยพิจารณาจากตารางรายรับและรายจ่ายของกลุ่มดอกไม้ไผ่บัว

ตารางที่ 1 รายรับและรายจ่ายของกลุ่มดอกไม้ไผ่บัวตั้งแต่เดือนมิถุนายน พ.ศ. 2544 ถึงเดือนธันวาคม พ.ศ. 2546 (สมาชิกกลุ่มดอกไม้ไผ่บัว, ม.ป.ป.)

เดือน	ปี พ.ศ.2546			ปี พ.ศ.2545			ปี พ.ศ.2544		
	รายรับ	รายจ่าย	(+/-)	รายรับ	รายจ่าย	(+/-)	รายรับ	รายจ่าย	(+/-)
มกราคม	62,979	30,772	32,207	79,825	90,502	-10,677			0
กุมภาพันธ์	27,673	86,795	-59,122	183,705	153,809	29,896			0
มีนาคม	39,488	19,200	20,288	76,865	111,686	-34,821			0
เมษายน	15,430	1,000	14,430	117,627	94,697	22,930			0
พฤษภาคม	26,243	13,345	12,898	35,454	32,010	3,444			0
มิถุนายน	82,042	49,539	32,503	86,629	81,821	4,808	16,359	10,707	5,652
กรกฎาคม	21,788	5,077	16,711	84,777	54,875	29,902	54,453	68,489	-14,036
สิงหาคม	71,722	55,073	16,649	65,536	58,209	7,327	138,898	122,531	16,367
กันยายน	31,373	15,000	16,373	84,564	74,125	10,439	207,202	179,475	27,727
ตุลาคม	27,267	52,053	-24,786	55,566	75,295	-19,729	163,679	192,899	-29,220
พฤศจิกายน	65,144	45,110	20,034	80,500	44,898	35,602	66,919	48,221	18,698
ธันวาคม	54,172	74,215	-20,043	41,185	81,530	-40,345	129,390	108,268	21,122
รวม	525,321	447,179	78,142	992,233	953,457	38,776	776,900	730,590	46,310

หมายเหตุ: ข้อมูลประจำเดือนมกราคม ถึง เดือนพฤษภาคม 2544 ซึ่งยังไม่มียื่นเนื่องจาก บัญชีนี้ได้จัดทำขึ้นนับตั้งแต่ได้ขึ้นทะเบียนเป็นหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์เมื่อวันที่ 29 พฤษภาคม 2544 เท่านั้น

จากตารางแสดงได้ว่ากลุ่มดอกไม้ไยบัวได้มีกำไรทุกปีตั้งแต่ได้ขึ้นทะเบียนเป็นหนึ่ง ตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ตั้งแต่เดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2544 ถึงเดือนธันวาคม 2546 จะมีรายรับรวมเป็น เงินทั้งหมด 2,294,454 บาท และรายจ่ายทั้งหมด 2,131,226 คิดเป็นกำไรสุทธิเป็นจำนวนเงินทั้งหมด 163,228 บาท ข้อมูลจากสามารถแสดงให้เห็น ได้ชัดเจนแผนภาพดังนี้

ภาพที่ 5 รายรับและรายจ่ายประจำปีตั้งแต่ปี พ.ศ. 2544 ถึง ปี พ.ศ. 2546

จากแผนภาพ แสดงได้ว่าปี พ.ศ.2543 (เดือนมิถุนายน-ธันวาคม) มีรายรับเป็นจำนวนเงิน 776,900 บาท รายจ่ายเป็นจำนวนเงิน 730,590 บาท คิดเป็นกำไรสุทธิ 46,310 บาท ต่อมาในปี พ.ศ. 2545 มีรายรับเป็นจำนวนเงิน 992,233 บาท รายจ่ายเป็นจำนวนเงิน 953,457 คิดเป็นกำไรสุทธิ 38,776 และ ในปี พ.ศ. 2546 มีรายรับเป็นจำนวนเงิน 525,321 บาท รายจ่ายเป็นจำนวนเงิน 447,179 บาท คิดเป็นกำไรสุทธิ 78,142 บาท

จากผลกำไรที่กลุ่มได้รับข้างต้นส่งผลให้สมาชิกกลุ่มมีรายได้เพิ่มขึ้นจากปีผลของพื้นที่ มีอยู่ นอกจากนี้สมาชิกกลุ่มยังมีรายได้เพิ่มจากการผลิตสินค้าและขายผ่านกลุ่มดอกไม้ไยบัว สมาชิก

สามารถผลิตดอกไม้ไผ่บัวนอกเหนือจากที่ได้ผลิตภายในกลุ่ม โดยผลิตภัณฑ์ที่ผลิตได้นั้นได้มีการนำออกจำหน่ายหน้าร้านซึ่งกลุ่มใช้เป็นสถานที่จัดจำหน่ายหลักและงานนิทรรศการออกร้านต่าง ๆ โดยกลุ่มจะหักค่าใช้จ่าย 20% จากราคาขายเพื่อเป็นรายได้ของกลุ่ม ซึ่งสำหรับสมาชิกที่มีการผลิตที่มีคุณภาพและมีความขยันในผลิตภัณฑ์ก็จะสามารถทำให้รายได้ของตนเองเพิ่มมากขึ้น มีสมาชิกกลุ่มคนหนึ่งได้กล่าวว่า “บางคนอยู่บ้านไม่ได้มีรายได้อะไรขึ้นมาคือรวมกลุ่มแล้ว จะมีรายได้เพิ่มขึ้นส่วนหนึ่ง” (สุรัตน์ กอบัว, สัมภาษณ์, 25 พฤศจิกายน 2546) และมีสมาชิกกลุ่มคนหนึ่งเป็นข้าราชการได้กล่าวว่าเพิ่มเติมว่า “บางที่เราขยันมากขึ้น เราก็ได้ (รายได้) เยอะหน่อย ที่นี้ความที่ว่าเราเป็นข้าราชการเราไม่ค่อยมีเวลาจะทำ เราก็ไม่ได้ส่งผลงานเข้าขาย บางเดือนจะได้น้อย” (สุดา พุ่มพิมล, สัมภาษณ์, 19 พฤศจิกายน 2546) จากข้อมูลรายรับที่เพิ่มขึ้นในแต่ละปีนั้นแสดงให้เห็นว่าการผลิตดอกไม้ไผ่บัว ทำให้สมาชิกกลุ่มมีรายได้เพิ่มขึ้นได้ตามเป้าหมายของกลุ่ม

จากการวิจัยพบว่าระดับความสำเร็จของกลุ่มดอกไม้ไผ่บัวนั้น แสดงให้เห็นว่ากลุ่มดอกไม้ไผ่บัวประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของกลุ่มดอกไม้ไผ่บัว คือ 1) ให้ชุมชนหมู่ที่ 2 บ้านห้วยกะปิมีผลิตภัณฑ์ที่สามารถนำออกจำหน่ายเรียกว่า “หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์” 2) ให้มีการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนที่มีสมาชิกร่วมทำผลิตภัณฑ์ของกลุ่ม 3) ให้องค์กรได้ทำกิจกรรมในลักษณะเครือข่ายของกิจกรรมของตำบลห้วยกะปิและ 4) ให้สมาชิกมีรายได้เพิ่มขึ้น ดังนั้นจากความสำเร็จที่ปรากฏนั้นมีผลความความยั่งยืนโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ของกลุ่มดอกไม้ไผ่บัวซึ่งควรจะดำเนินการต่อไป โดยประธานกลุ่มได้กล่าวว่า “ได้มีการภูมิปัญญาท้องถิ่นร่วมกัน กลุ่มได้มีการรวมกลุ่มก่อนที่จะมีโครงการนี้ และถ้ามีการสนับสนุนจากหน่วยงานต่าง ๆ ก็ควรจะมีการดำเนินการต่อไป” (อารีย์ ลิ้มประเสริฐ, สัมภาษณ์, 31 ตุลาคม 2546)

ตอนที่ 3 ปัจจัยที่มีต่อผลสำเร็จในการดำเนินโครงการ

โครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ กลุ่มดอกไม้ไผ่บัว ตำบลห้วยกะปิ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี ประสบความสำเร็จ จนกระทั่งได้รับรางวัลต่าง ๆ เช่น รางวัลชมเชยผลงานพัฒนาชุมชนดีเด่น รางวัลที่ 1 กลุ่มสตรีพัฒนาตำบลห้วยกะปิ รางวัลที่ 1 การประกวดผลิตภัณฑ์ ประเภทหัตถกรรม/สิ่งประดิษฐ์ สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ ย่อมมีปัจจัยที่มีผลสำเร็จในการดำเนินโครงการทั้งสิ้น ซึ่งได้แบ่งปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จประกอบด้วยด้านต่าง ๆ ซึ่งสามารถอธิบายได้ดังนี้

1. ปัจจัยที่มีต่อผลสำเร็จด้านการเงิน ซึ่งจากการวิจัยพบว่ากลุ่มดอกไม้ไผ่บัวได้มีการสร้างทุนจากแหล่งเงินทุน 2 ส่วน ได้แก่

1.1 การระดมทุนจากสมาชิกกลุ่ม โดยการถือหุ้นเมื่อวันที่ 9 ธันวาคม 2543 มีสมาชิกแรกตั้ง 28 คน สมาชิกมีส่วนร่วมด้วยการถือหุ้น หุ้นละ 50 บาท รวม 818 หุ้น เป็นจำนวนเงินทั้งหมด 40,900 บาท (สี่หมื่นเก้าร้อยบาทถ้วน)

1.2 การกู้ยืมเงิน ในปี พ.ศ. 2544 ได้มีการกู้ยืมเงินกระดุนเศรษฐกิจแบบปลอดดอกเบี้ยจาก อบต.ห้วยกะปิ เพื่อเป็นทุนในการดำเนินการเป็นจำนวนเงิน 80,000 บาท (แปดหมื่นบาทถ้วน) กำหนดส่งคืนภายใน 5 ปีตั้งแต่ปี พ.ศ. 2544-2549

ประธานกลุ่มดอกไม้ไผ่บัวได้กล่าวเกี่ยวกับด้านการเงินว่า “มีทุน 2 ส่วน คือ การระดมเงินทุนจากสมาชิกกลุ่ม จากหุ้นของสมาชิกและแบ่งเงินปันผลในปีแรกตอนปี 2544 จากนั้นไม่ได้แบ่งเงินปันผล แต่ได้จัดการเป็นการให้ส่วนลดสำหรับสมาชิกที่ได้มาซื้อวัสดุ อุปกรณ์ในการประดิษฐ์ดอกไม้ไผ่บัวแทนการปันผล เนื่องจากปัญหาประการหนึ่งคือสมาชิกทุกคนนั้นไม่ได้มีส่วนร่วมในการจัดการที่เท่าเทียมกัน ทุนส่วนที่ 2 คือเงินจากกองทุนเงินเพื่อกระดุนเศรษฐกิจ กู้จากองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยกะปิแบบปลอดดอกเบี้ย ใช้หนี้ 5 ปี” (อารีย์ ลิ้มประเสริฐ, สัมภาษณ์, 31 ตุลาคม 2546)

จากแหล่งเงินทุนทั้ง 2 แหล่งนั้นเป็นปัจจัยสำคัญ เพื่อนำเงินมาดำเนินการกิจกรรมและค่าใช้จ่ายต่าง ๆ โดยคณะกรรมการบริหารได้มีการทำบัญชี รายรับและรายจ่ายประจำวันและมีการสรุปบัญชีประจำเดือน ซึ่งผู้ที่ได้รับมอบหมายสำหรับการทำหน้าที่นี้ คือ เลขานุการกลุ่ม โดยประธานกลุ่มได้กล่าวถึงเรื่องนี้เพิ่มเติมว่า “มีหลายๆ ได้ทำบัญชีสรุปทุกวันอยู่แล้ว” (อารีย์ ลิ้มประเสริฐ, สัมภาษณ์, 31 ตุลาคม 2546) และเลขานุการได้กล่าวเสริมว่า “มีการทำบัญชีอยู่ตลอดทำสรุปรับรายจ่ายทุกวัน ใครมาสามารถตรวจสอบได้” (ฐานิกา สดิลปชัย, สัมภาษณ์, 10 พฤศจิกายน 2546)

จากการวิจัยพบว่า การดำเนินงานของกลุ่มดอกไม้ไผ่บัวเริ่มตั้งแต่ได้มีการขึ้นทะเบียนเป็นหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ซึ่งได้มีการคำนวณรายจ่ายตั้งแต่เดือนมิถุนายน พ.ศ. 2544 ถึงเดือนธันวาคม พ.ศ. 2546 รวมเวลา 31 เดือน รวมรายจ่ายทั้งหมด 2,131,226 คิดเฉลี่ยรายจ่ายต่อเดือนเป็นจำนวนเงิน 68,749 บาท ซึ่งรายการค่าใช้จ่ายเหล่านี้ประกอบด้วย ค่าวัสดุอุปกรณ์สำหรับการผลิต ค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าเดินทาง ค่าที่พัก ค่าสาธารณูปโภค (ค่าน้ำ ค่าไฟ) และค่าเช่าอาคารสถานที่ และเมื่อนำรายจ่ายมาเปรียบเทียบกับเงินทุนที่มีอยู่นั้น ซึ่งได้มาจากการระดมทุนของสมาชิกกลุ่มเป็นจำนวนเงิน 40,900 บาท และจากการกู้เงินกระดุนเศรษฐกิจแบบปลอดดอกเบี้ยเป็นจำนวนเงิน 80,000 บาท รวมเงินทุนทั้งหมด 120,900 บาท ซึ่งพิจารณาจากรายจ่ายต่อเดือนแล้ว กลุ่มมีรายจ่ายต่อเดือนน้อยกว่าทุนที่มีอยู่เกือบครึ่งหนึ่ง ดังนั้นเงินทุนส่วนที่เหลือของกลุ่มสามารถเก็บไว้เป็นเงินทุนสำรองเพื่อสามารถนำมาใช้ในกรณีฉุกเฉิน ตลอดจนการขยายการผลิตเพิ่มขึ้นได้ ดังนั้นการจัดสรรเงินเพื่อค่าใช้จ่ายในกิจกรรมต่าง ๆ ในการดำเนินงานของกลุ่มให้ได้สัดส่วนและการควบคุมค่าใช้จ่ายที่

ถูกต้อง ไม่เร็ว ไม่ช้า สุขุมเยือกเย็น หรือฟุ่มเฟือยโดยไม่จำเป็น แต่ในขณะที่เดียวกันก็เพื่อที่จะช่วยเหลือให้การดำเนินการเป็นไปอย่างราบรื่นจนสามารถผลิตผักส่งออกจำหน่ายได้

2. ปัจจัยที่มีด้านจุดเด่นของผลิตภัณฑ์ สำหรับดอกไม้ไยบัวนั้นประกอบด้วยลักษณะเด่นคือเป็นชิ้นงานที่มีความปราณีต ในการประดิษฐ์ให้เป็นดอกไม้ต่าง ๆ มีความสวยงามเหมือนจริง สมาชิกคนหนึ่งได้กล่าวว่า “ได้มีการนำดอกไม้จริงมาแกะดอกด้วยกันเพื่อทำดอกไม้ให้เหมือนจริง คนที่เห็นก็สนใจว่าทำไมถึงทำดอกไม้ได้อย่างได้เหมือนของจริงเลย” (สมใจ เจริญสุข, สัมภาษณ์, 22 พฤศจิกายน 2546) ทำให้ได้รับความสนใจจากประชาชนผู้ได้พบเห็น คณะกรรมได้ทำการตรวจสอบคุณภาพของผลิตภัณฑ์ เมื่อเห็นว่ามีที่สวยงาม ถูกต้องตามแบบ แล้วจึงมีการนำออกวางจำหน่าย

คณะกรรมการบริหารกลุ่มได้มีการพบปะพูดคุยปรึกษากันอยู่เสมอ โดยเฉพาะเรื่องการเพิ่มคุณค่าผลิตภัณฑ์ โดยคณะกรรมการกลุ่มดำเนินการเพิ่มมูลค่าโดยการจัดรูปแบบบรรจุภัณฑ์ ได้แก่ การนำดอกไม้มาจัดเป็นช่อ ตกแต่งลงกระเช้า ตกแต่งบนกระเป๋า ประดิษฐ์เป็นเข็มกลัดติดเสื้อ จัดดอกไม้ลงกรอบรูป ทำพวงมาลา พวงหรีด ปลาเงินปลาทอง ลูกผลไม้ เป็นต้น และลักษณะเด่นอีกประการหนึ่งของดอกไม้ไยบัว คือ ความทนทาน สีสดใสสวยงาม สามารถเก็บไว้ได้นานกว่าดอกไม้สดทั่วไป

ดังนั้นจากคุณสมบัติของดอกไม้ไยบัว จึงเป็นผลิตภัณฑ์ที่ได้รับความสนใจเพื่อนำไปใช้เป็นของฝาก ของขวัญในเทศกาลต่าง ๆ เช่น เทศกาลวันขึ้นปีใหม่ เทศกาลวันแห่งความรัก เทศกาลวันแม่ เทศกาลวันพ่อ เป็นต้น ตลอดจนงานแสดงความยินดีต่าง ๆ เช่น งานวันรับปริญญา งานวันขึ้นบ้านใหม่ หรือแม้แต่งานศพ ดอกไม้ไยบัวจึงเป็นผลิตภัณฑ์ที่มีความเหมาะสมกับสภาพตลาดและผู้บริโภค ด้วยประการดังกล่าวทำให้จุดเด่นของผลิตภัณฑ์ส่งผลให้สามารถขายสินค้า ตลอดจนเพิ่มรายได้ให้แก่สมาชิกกลุ่มดอกไม้ไยบัวได้

3. ปัจจัยด้านการส่งเสริมการตลาด (promotion) จากการวิจัยพบว่ากลุ่มดอกไม้ไยบัวได้มีการยุทธ์ในการส่งเสริมการตลาดโดยสามารถจำแนกได้ดังนี้

3.1 การประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่าง ๆ ทั้งนี้เพื่อให้ประชาชนหรือผู้สนใจได้รู้จักกลุ่มและผลิตภัณฑ์ของกลุ่มดอกไม้ไยบัว เป็นข้อมูลเบื้องต้นก่อนที่จะมีการซื้อสินค้า โดยสื่อที่ได้ประชาสัมพันธ์ ได้แก่

3.1.1 รายการแม่บ้านเกษตร สถานีโทรทัศน์ช่อง 9 วันที่ 24 ธันวาคม 2544 เวลา 20.30 นาฬิกา

3.1.2 รายการรับอรุณ สถานีโทรทัศน์ช่อง 9 วันที่ 28 ธันวาคม 2544 เวลา 06.30 นาฬิกา

3.1.3 รายการก้าวไปในโลกกว้าง ร่วมกับคุณผืนดี จรรยาธนาธร สถานีโทรทัศน์ช่อง 5 วันที่ 5 มีนาคม 2545 เวลา 10.55 นาฬิกา

3.1.4 รายการถูกทุ่งสัญจร ร่วมกับคุณเอกพันธ์ บรรลือฤทธิ์ สถานีโทรทัศน์ช่อง 7 วันที่ 14 มีนาคม 2545 เวลา 24.30 นาฬิกา

3.1.5 รายการมองบ้านมองเมืองช่วงเจาะระฆังกับกระทรวงมหาดไทย สถานวิทยุแห่งประเทศไทย วันที่ 20 มีนาคม 2545

3.1.6 หนังสือพิมพ์เดลินิวส์ ฉบับวันที่ 28 มกราคม 2545

นอกจากนี้ยังได้มีการประชาสัมพันธ์ผ่านเว็บไซต์ต่าง ๆ เช่น การประชาสัมพันธ์ผ่านเว็บไซต์ของจังหวัด เว็บไซต์ของ อบต.ห้วยกะปิ และเว็บไซต์ไทยตำบลดอกทศม และกลุ่มดอกไม้ไยบัวยังได้มีการทำฉลากผลิตภัณฑ์ของกลุ่มเป็นเอกลักษณ์ของผลิตภัณฑ์ดอกไม้ไยบัวสามารถทำให้ผู้บริโภคสามารถจดจำและสามารถซื้อสินค้าได้เพิ่มขึ้นด้วย เลขานุการกลุ่มได้กล่าวว่า “เราก็มีโลโก้ (ฉลาก) เป็นของเราละ เป็นรูปดอกไม้” (ฐานิกา สดิลปชัย, สัมภาษณ์, 10 พฤศจิกายน 2546) สมาชิกกลุ่มคนหนึ่งได้กล่าวเพิ่มเติมว่า “มีฉลาก ตราสินค้าของกลุ่ม ” (สุรัตน์ กอบัว, สัมภาษณ์, 25 พฤศจิกายน 2546)

3.2 การจัดรายการลดราคาสินค้า กลุ่มดอกไม้ไยบัวได้มีการส่งเสริมการตลาดเพื่อกระตุ้นการจำหน่ายสินค้าให้ผู้บริโภค ได้เกิดความพึงพอใจในการซื้อ โดยมีการกำหนดช่วงระยะเวลาในเดือนธันวาคมของทุกปีเป็นเดือนแห่งการลดราคาผลิตภัณฑ์ดอกไม้ไยบัว ทำให้ลูกค้าได้ซื้อสินค้าไปใช้ในงานเทศกาลต่าง ๆ ได้ในช่วงเดือนและในช่วงระยะเวลาใกล้เคียงกัน เช่น งานเทศกาลวันพ่อ เทศกาลวันคริสต์มาส เทศกาลวันสงกรานต์ปีใหม่ และเทศกาลต้อนรับปีใหม่ เป็นต้น ประธานกลุ่มดอกไม้ไยบัวได้กล่าวว่า “ในงานเทศกาลต่าง ๆ ก็จะแนะนำและทำดอกไม้ที่เข้ากับเทศกาลต่าง ๆ เช่น ปีใหม่ วันแห่งความรัก วันพ่อ วันแม่ แล้วแต่เทศกาล และตอนปลายปีก็จะมีรายการลดราคาให้ลูกค้า” (อารีย์ ลิ้มประเสริฐ, สัมภาษณ์, 31 ตุลาคม 2546)

ซึ่งสำหรับประเด็นสำคัญเกี่ยวกับการส่งเสริมการตลาดเป็นการพยายามให้ผู้บริโภคหรือลูกค้า รวมถึงประชาชนทั่วไปได้มีการซื้อในผลิตภัณฑ์ดอกไม้ไยบัวในปริมาณที่มากที่สุด เพื่อสามารถทำให้มีกลุ่มมีการนำผลิตภัณฑ์ออกจำหน่ายให้ได้มากที่สุดโดยการส่งเสริมการตลาดเป็นการสร้างแรงจูงใจและความพึงพอใจให้ผู้บริโภคได้ซื้อหาผลิตภัณฑ์เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในโอกาสต่าง ๆ ซึ่งอาจจะต้องใช้กลยุทธ์ต่าง ๆ ในการโน้มน้าวจิตใจให้ผู้ซื้อเกิดความต้องการสินค้านั้น สุดท้ายก็มีการซื้อผลิตภัณฑ์อย่างใดอย่างหนึ่งเพื่อไปใช้งานตามความประสงค์ของแต่ละคน สมาชิกคนหนึ่งได้กล่าว เพิ่มเติมว่า “ได้มีการแนะนำลูกค้าเช่นดอกโบตั๋น คนจีนถือว่าเป็นดอกไม้ที่คนจีนชอบ ดอกคาหลาเป็นดอกไม้ที่อยู่ได้นานแสดงถึงความอดทน ” (สมใจ เจริญสุข, สัมภาษณ์,

22 พฤศจิกายน 2546) ดังนั้นเมื่อการส่งเสริมการตลาดสามารถทำให้ผู้ซื้อได้ซื้อผลิตภัณฑ์ในปริมาณที่มากที่สุด จึงทำให้ผลิตภัณฑ์มีการนำออกจำหน่ายมาก ส่งผลให้กลุ่มมีการผลิตอย่างต่อเนื่อง ซึ่งปัจจัยนี้มีผลต่อความสำเร็จของโครงการ ได้เช่นเดียวกัน

4. ปัจจัยด้านช่องทางการจัดจำหน่าย (place) ช่องทางการจำหน่ายสินค้าที่หลากหลาย ซึ่งมีผลต่อความสำเร็จของกลุ่มคือทำให้สามารถขายสินค้ากลุ่มได้มากขึ้น ซึ่งมีผลต่อกำไรและการเพิ่มรายได้ของสมาชิกพบว่า กลุ่มคอกไม้ไผ่ไบบันั้นได้อาศัยช่องทางการจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ ออกเป็น 2 ช่องทางใหญ่ ๆ ดังนี้

4.1 สถานที่ทำการกลุ่มตั้งอยู่บ้านเลขที่ 74/12 ม.3 ตำบลบ้านสวน อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี ซึ่งเป็นสถานที่รับสอนและจำหน่ายผลิตภัณฑ์ รวมทั้งวัสดุในการทำผลิตภัณฑ์ สถานที่ทำการเป็นช่องทางในการจำหน่ายที่เหมาะสมเนื่องจากเป็นย่านชุมชน จึงทำให้สามารถกระจายผลิตภัณฑ์ไปสู่ผู้บริโภคได้อย่างกว้างขวาง

4.2 การออกร้านนิทรรศการต่าง ๆ ซึ่งจัดโดยภาครัฐและภาคเอกชน การออกร้านนิทรรศการดังกล่าว ซึ่งถือว่าเป็นช่องทางหนึ่งในการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ที่สำคัญเนื่องจากสามารถกระจายสินค้าของกลุ่มไปยังผู้บริโภคกลุ่มต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี ได้แก่

4.2.1 งานอุตสาหกรรมเขต 9 จังหวัดชลบุรี ระหว่างวันที่ 30 ธันวาคม 2543 - 3 มกราคม 2544

4.2.2 งานกาชาดจังหวัดชลบุรี ระหว่างวันที่ 6-15 เมษายน 2544 เป็นต้น

4.2.3 งานหัตถศิลป์ถิ่นไทย ห้างเซ็นทรัลเฟสติวัล พัทยา ชลบุรี ระหว่างวันที่ 3-13 สิงหาคม 2544

4.2.4 งานแถลงข่าวหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์โรงแรมโซริเทร่าเซ็นทรัลลาดพร้าว กรุงเทพฯ วันที่ 13 กันยายน 2544

4.2.5 งานวิถีสยามบนสายน้ำ ห้างโรบินสันศรีราชา จังหวัดชลบุรี ระหว่างวันที่ 7-18 กันยายน 2544

4.2.6 งานเมืองทองธานี กรุงเทพฯ ระหว่างวันที่ 21-30 กันยายน 2544

4.2.7 มหกรรมสินค้าชุมชนหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ภาคกลาง ห้างสรรพสินค้า คาสเซิลมอลล์ เมืองกาญจนบุรี ระหว่างวันที่ 6-10 กันยายน 2544

4.2.8 งานของดีของฝากชลบุรี หาดบางแสน ชลบุรี ระหว่างวันที่ 7-9 กันยายน 2544

4.2.9 งานรำลึกเทศบาลอ่างศิลา วันที่ 8 สิงหาคม 2544

4.2.10 งานหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ห้างเซ็นทรัลเฟสติวัล พัทยา ชลบุรี ระหว่างวันที่ 20-25 กันยายน 2544

4.2.11 งาน ธกส. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน กรุงเทพฯ ระหว่างวันที่ 2-4 พฤศจิกายน 2544

4.2.12 งานนัดพบแรงงานใหญ่และวันมหกรรมอาชีพมหาวิทยาลัยบูรพา บางแสน ชลบุรี ระหว่างวันที่ 7-8 ธันวาคม 2544

4.2.13 งานเทศกาลศรีราชา ห้างโรบินสันศรีราชา ชลบุรี ระหว่างวันที่ 22 ธันวาคม 2544 - 1 มกราคม 2545

4.2.14 งานหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ในวันดี-เคย์ ศูนย์ประสานงานองค์กรชุมชน ห้วยกะปิ ชลบุรี วันที่ 9 มกราคม 2545

4.2.15 งานวันการประถมศึกษา ศาลารวมใจ เมืองชลบุรี ระหว่างวันที่ 26-28 พฤศจิกายน 2544

4.2.16 งานนิทรรศการแสดงข้าว โรงแรมบางแสนบีช ชลบุรี วันที่ 11 มกราคม 2545

4.2.17 งานอาหารอร่อย หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ฉะเชิงเทรา ระหว่างวันที่ 25 มกราคม 2545 - 3 กุมภาพันธ์ 2545

4.2.18 งานนิทรรศการงานพัฒนาชุมชนเขต 2 ระหว่างวันที่ 30 มกราคม 2545 - 3 กุมภาพันธ์ 2545

4.2.19 งานสหกรณ์การเกษตร หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ เคย์ไนท์พลาซ่า พัทยา ชลบุรี ระหว่างวันที่ 8-14 กุมภาพันธ์ 2545

4.2.20 งานพัฒนาชุมชน หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ห้างฟอรัม ชลบุรี ระหว่างวันที่ 1-10 มีนาคม 2545

จากการวิจัยพบว่า ช่องทางการจัดจำหน่ายทั้ง 2 ช่องทาง เป็นช่องทางหลักในการจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ ซึ่งแหล่งจำหน่ายสินค้าที่มีมากพอสำหรับการดำเนินงานของกลุ่ม เลขานุการได้กล่าวว่า “ถ้านอกจากที่ร้านแล้ว ก็เป็นการออกร้าน ก็มีจำนวนที่ออกงานเยอะอยู่นะ” (ฐานิกา สดิลปชัย, สัมภาษณ์, 10 พฤศจิกายน 2546) การออกงานนิทรรศการต่าง ๆ สามารถทำให้สินค้าจำหน่ายได้เพิ่มมากขึ้น มีผลต่อรายได้ที่เพิ่มขึ้นตลอดจนการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนจากการที่ได้มีส่วนร่วมของสมาชิกในการช่วยกันคิด ช่วยกันทำในงานต่าง ๆ ที่ได้มีการออกร้าน

5. ปัจจัยด้านผู้นำกลุ่ม จากการวิจัยพบว่าโดยลักษณะเด่นของประธานกลุ่ม ซึ่งเป็นผู้นำที่มีบารมีเป็นที่รู้จักอย่างกว้างขวางของบุคคลสำคัญในท้องถิ่น ไม่ว่าจะเป็นนักการเมือง นักการเมือง

ท้องถิ่น หรือข้าราชการระดับสูง มีความซื่อสัตย์ ยุติธรรมและเสียสละทั้งเวลาและทุนทรัพย์ มีความสามารถในการระดมทุน มีความสามารถในการบริหารจัดการกลุ่มสมาชิกจึงมีความเชื่อมั่น ไว้วางใจศรัทธาในตัวประธานกลุ่ม รวมทั้งผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 2 หรือกำนันตำบลห้วยกะปิ ซึ่งผู้นำเหล่านี้ได้มีการทำกิจกรรมเพื่อส่วนรวม ตลอดจนงานประเพณีต่าง ๆ เช่น งานคนคสิริมืองชล งานประเพณีวิ่งควาย เป็นต้น เลขานุการกลุ่มได้กล่าวว่า “เชื่อมั่นอยู่แล้วเนื่องจากเป็นคนที่มีการเสียสละสูง ตรงไปตรงมา แล้วก็โปร่งใส ชี้แจงให้สมาชิกรู้ทุกเรื่อง มีปัญหาไม่เข้าใจอะไร ยังไง เคลียร์ให้รู้เรื่อง” (ฐานิกา สดลิตปชัย, สัมภาษณ์, 10 พฤศจิกายน 2546)

ผู้นำกลุ่มมีความสามารถในการประสานงานได้อย่างกว้างขวาง ผลักดันให้สินค้าสามารถนำออกจำหน่ายสู่ผู้บริโภคได้มากยิ่งขึ้น รวมถึงความสามารถในการจัดการเงินทุนและคนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

6. ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วม สมาชิกกลุ่มได้มีการร่วมกันคิด ร่วมกันทำตามบทบาทของแต่ละคนอย่างเต็มที่ รวมทั้งได้คิดประดิษฐ์และพัฒนาดอกไม้ใบบัวด้วยเหมือนกับสมาชิกกลุ่มงานสมาชิกคนหนึ่งได้กล่าวว่า “ในกลุ่มจะมีบทบาทสองส่วน คือ สมาชิกดำเนินการจะมีส่วนในการบริหารจัดการกลุ่ม และสมาชิกกลุ่มงานจะมีส่วนในการการประดิษฐ์และพัฒนาผลิตภัณฑ์” (สมหญิง วิภาตะนาวัน, สัมภาษณ์, 16 พฤศจิกายน 2546) เจริญชัยได้กล่าวเพิ่มเติมว่า “สมาชิกดำเนินการตั้งแต่ประธานกลุ่ม รองประธานกลุ่ม เลขานุการ เจริญชัย ปฎิคม ร่วมทั้งกรรมการกลุ่มได้มีการประชุมร่วมกัน เมื่อมีปัญหาที่จะต้องแก้ไขและจะใช้ความเป็นประชาธิปไตยสำหรับการตัดสินใจในแต่ละครั้ง นอกจากเรื่องการออกงานประธานกลุ่มสามารถตัดสินใจได้เลย” (อุทัย เครือละม้าย, สัมภาษณ์, 5 พฤศจิกายน 2546) ซึ่งสามารถจำแนกการมีส่วนร่วมได้ดังนี้

6.1 การมีส่วนร่วมในการผลิต สมาชิกได้มีส่วนร่วมในการที่จะช่วยกันคิด ช่วยกันทำ ซึ่งแต่ละคนพยายามหาความรู้มาเพิ่มเติมและถ่ายทอดซึ่งกันและกัน ทำให้ผลิตภัณฑ์ได้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สมาชิกกลุ่มคนหนึ่งได้กล่าวว่า “สิ่งที่ได้คือการช่วยเหลือกัน เกี่ยวกับความรู้ที่ได้และนำมาแลกเปลี่ยนกัน” (สุดา พุ่มพิมล, สัมภาษณ์, 19 พฤศจิกายน 2546) เลขานุการได้กล่าวเพิ่มเติมว่า “สมาชิกได้มานั่งผลิตร่วมกัน ได้มีการสอนซึ่งกันและกัน ช่วยกันดู ช่วยกันคิด ช่วยกันทำ โดยการแบ่งปันความรู้ซึ่งกันและกัน” (ฐานิกา สดลิตปชัย, สัมภาษณ์, 10 พฤศจิกายน 2546)

คณะกรรมการมีระบบการผลิตโดยสมาชิกกลุ่มงานจะแยกกันนำวัสดุไปผลิตและเมื่อผลิตเสร็จเรียบร้อยแล้วก็จะนำมา รวมกันและเมื่อมียอดสั่งซื้อ คณะกรรมการจะจ่ายเงินงานให้กับสมาชิกกลุ่มงานตามแต่ความถนัดและความชำนาญของสมาชิกกลุ่มงานแต่ละคน คณะกรรมการจะทำการตรวจรับผลงานก่อน หลังจากที่ได้ตรวจสอบแล้วว่าผลิตภัณฑ์มีความสวยงาม ประณีต ถูกต้องตามแบบ จะมีการรับสินค้าวางจำหน่ายต่อไป สำหรับค่าใช้จ่ายจากผลิตภัณฑ์ที่ได้มีการวาง

จำหน่ายนั้น ทางกลุ่มจะหักเงินขายเป็นจำนวน 20% จากราคาขาย เพื่อนำเงินมาสมทบเข้ากลุ่ม สำหรับเป็นเงินสำรองของกลุ่ม

6.2 การมีส่วนร่วมในการวางแผน พบว่ากลุ่มดอกไม้อิโบบัวได้มีการให้สมาชิกกลุ่มได้มีส่วนร่วมในการวางแผนโดยมีเรียกประชุมสมาชิกดาวฤกษ์ทุกคน ทั้งที่เป็นคณะกรรมการและสมาชิกดำเนินงาน โดยเน้นการตัดสินใจโดยอาศัยระบอบประชาธิปไตย ใช้เสียงส่วนใหญ่สำหรับสมาชิกที่เข้าร่วมประชุม ประธานกลุ่มได้กล่าวว่า “คณะกรรมการก็มีการประชุมวางแผนการจัดการกลุ่มโดยมีสมาชิกดำเนินงานหรือสมาชิกดาวฤกษ์ได้เข้าร่วม แต่สมาชิกสมทบหรือสมาชิกกลุ่มงานนั้น ไม่ได้เข้าร่วมด้วย” (อารีย์ ลิ้มประเสริฐ, สัมภาษณ์, 31 ตุลาคม 2546) สมาชิกอีกคนหนึ่งได้กล่าวเพิ่มเติมว่า “มีการนัดประชุมคุยกัน กินข้าวกัน โดยฟังจากเสียงส่วนใหญ่ โดยคนที่ไม่มาก็ถือว่ายอมรับเสียงส่วนใหญ่ไปโดยปริยาย โดยปกติเราจะมีการประชุมกันอยู่แล้ว ถ้ามีเรื่องสำคัญ ๆ เราจะถามความคิดเห็นในที่ประชุมแล้วก็ถือเป็นข้อตกลงกัน” (เขาวลัดขันธ์ เนื่องจำนงค์, สัมภาษณ์, 30 พฤศจิกายน 2546)

6.3 การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการแก้ปัญหาเทคนิคเฉพาะด้านพบว่า สมาชิกได้มีการพัฒนาเทคนิคด้านการผลิต และด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์ โดยเริ่มต้นจากการเรียนรู้ด้วยกัน มีส่วนร่วมในการใช้เทคนิคการผลิตดอกไม้อิโบบัว เช่น ใช้แบบดอกไม้อิโบบัวประดิษฐ์เป็นดอกไม้อิโบบัว หรืออาจจะมีการซื้อตำรามาประยุกต์ดัดแปลงเพื่อสร้างสรรค์เทคนิคต่าง ๆ ร่วมกัน ประธานกลุ่มดอกไม้อิโบบัวได้กล่าวว่า “เริ่มต้นจากเรียนรู้ด้วยกัน และทุกคนพยายามมีส่วนร่วมในการทำดอกไม้อิโบบัว และพยายามศึกษาแล้วนำเทคนิคที่ได้มาแลกเปลี่ยนกัน ได้มีการนำดอกไม้อิโบบัวและดอกด้วยกัน เพื่อทำดอกไม้อิโบบัวให้เหมือนจริง ศึกษาจากตำราบ้าง เรียนเพิ่มเติมบ้าง” (อารีย์ ลิ้มประเสริฐ, สัมภาษณ์, 31 ตุลาคม 2546)

6.4 การมีส่วนร่วมสมทบในการบริจาคแรงงาน พบว่า ด้านแรงงานนั้นจะมีการกำหนดตามกิจกรรมหลัก ๆ ของกลุ่มได้แก่

6.4.1 เจ้าหน้าที่สำหรับอยู่ประจำกลุ่ม โดยในวันจันทร์-ศุกร์ นั้นประธานกับรองประธานกลุ่มอยู่ประจำกลุ่มโดยที่อาจจะมีส่วนร่วมคนอื่นร่วมด้วยตามความเหมาะสม

6.4.2 เจ้าหน้าที่สำหรับออกงานแสดงต่าง ๆ จะมีการจัดสรรกำลังคนตามความเหมาะสม โดยคำนึงถึงเวลาหรือภาระกิจในขณะนั้นว่าสมาชิกคนใดสามารถทำกิจกรรมนั้นๆ ได้

ทั้งหมดนี้จะมีเจ้าหน้าที่ประจำ 2-3 คนที่ได้ผลตอบแทนเป็นเงินประมาณ 75-250 บาท ขึ้นอยู่ลักษณะของงานที่ปฏิบัติและตามสถานที่ที่ได้ปฏิบัติงาน แดนนอกเหนือจาก 2-3 คนนี้แล้วก็จะเป็นการช่วยเหลือกันโดยไม่ได้รับเงินตอบแทนแต่อย่างใด โดยประธานกลุ่มดอกไม้อิโบบัวได้กล่าวว่า “ถ้าเป็นการทำงานที่กลุ่มนั้นจะมีเวรกันอยู่ 2 คนโดยการแบ่งกันจันทร์-ศุกร์และ

เสาร์-อาทิตย์ จัดตามเวลาคนที่มีความว่าง เช่น พวกครูก็จะอยู่เสาร์-อาทิตย์ ส่วนป้าและรองประธานจะอยู่วันจันทร์-ศุกร์ เงินที่ได้สำหรับก็ 75 บาทต่อวัน แต่ถ้าเป็นการออกงานต่าง ๆ ก็จะจัดคนประมาณ 2-3 คน ได้เงินไม่เกิน 250 บาทขึ้นอยู่กับสถานที่ออกงานว่าสะดวกแค่ไหน ส่วนสมาชิกนอกเหนือจากนี้ก็จะช่วยเหลือกันไป” (อารีย์ ลิ้มประเสริฐ, สัมภาษณ์, 31 ตุลาคม 2546)

6.5 การมีส่วนร่วมในการประเมินผล สมาชิกได้มีส่วนร่วมในการประชุมถึงความคืบหน้าในงานด้านต่าง ๆ เช่น การออกงานต่าง ๆ การชำระหนี้ให้แก่ อบต. ห้วยกะปิ วัสดุคงคลังต่าง ๆ รวมทั้งการพัฒนาผลิตภัณฑ์ การประเมินผลิตภัณฑ์เพื่อกำหนดราคา ว่าควรจะเป็นไปในแบบใดและไปในทิศทางใด รองประธานกลุ่มได้กล่าวว่า “ก็ได้ประเมินกันหลายอย่าง ๆ เมื่อมีการประชุมกัน ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการออกงานต่าง ๆ เรื่องหนี้ที่กู้มาจาก อบต.” (วรรณฯ สามารถ, สัมภาษณ์, 3 พฤศจิกายน 2546) เลขานุการได้กล่าวเพิ่มเติมว่า “ในที่ประชุมในการที่เราไปออกร้านแต่ละครั้ง เช่นเราไป เมืองทองกลับมาเราก็ประชุมให้ฟังว่าผลที่ได้จากนี้เราขายได้เท่าไหร่ และค่าใช้จ่ายเป็นอย่างไร รายรับเป็นอย่างไร แล้วเราก็จะคุยกันว่า ประเมินผลกันว่ามันคุ้มไหม กับการที่เราได้ออกไปครั้งนี้ เราจะมีกำไรเท่าไหร่ในเรื่องค่าตอบแทน ว่าถ้าขายง่ายมันมากไป เราลดค่าตอบแทนลงดีไหมในเรื่องเบี้ย เราจะมีกำไรเท่าไหร่” (ฐานิกา สดลศิลป์ชัย, สัมภาษณ์, 10 พฤศจิกายน 2546)

ดังนั้นการมีส่วนร่วมมีผลทำให้เกิดความเข้มแข็งของชุมชน ความรู้สึกเป็นเจ้าของเกิด ความเป็นเอกลักษณ์ ทำให้ชุมชนมีองค์กร

7. ปัจจัยด้านการพึ่งตนเอง พบว่ากลุ่มดอกไม้ไผ่บัวได้มีการพึ่งตนเองในด้านต่าง ๆ ดังนี้

7.1 การพึ่งตนเองทางด้านเทคโนโลยี การดำเนินงานของกลุ่มดอกไม้ไผ่บัวนั้นเกี่ยวกับด้านเทคโนโลยี หมายถึง วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ ที่จำเป็นตลอดจนปัจจัยทางด้านวิชาการ ซึ่งทางกลุ่มได้มีวัสดุอุปกรณ์ที่นำมาใช้ในการผลิตโดยการสั่งซื้อจากตลาดนัดสวนจตุจักร จังหวัดกรุงเทพมหานครและวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการผลิตบางส่วนนั้นได้มีพนักงานขายจากบริษัทผู้ผลิตวัสดุอุปกรณ์มานำเสนอขาย ซึ่งวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ รวมทั้งเครื่องมือเครื่องใช้ต่าง ๆ เหล่านี้ประกอบด้วยผ้าไผ่บัว ลวด เข็ม ค้าย กาว ดอกประดับ ใบประดับ เป็นต้น มีความเพียงพอตามความจำเป็นในการผลิต ประธานกลุ่มได้กล่าวว่า “วัสดุอุปกรณ์นั้นเรามีเพียงพอ เราให้ซื้อได้เองที่ตลาดนัดจตุจักรหรือ ไม่ก็มีคนจากบริษัทมาขายให้” (อารีย์ ลิ้มประเสริฐ, สัมภาษณ์, 31 ตุลาคม 2546) ส่วนด้านวิชาการนั้นกลุ่มสามารถพึ่งตนเองได้โดยอาศัยการอ่านหนังสือที่เกี่ยวข้องกับการประดิษฐ์ผลิตภัณฑ์ดอกไม้ไผ่บัว ตลอดจนการ ไปเรียนรู้การฝึกอบรมเพิ่มเติมแล้วนำมาแบ่งปันความรู้ ช่วยกันคิด พัฒนาผลิตภัณฑ์ ซึ่งบางครั้งได้มีการศึกษาการทำผลิตภัณฑ์จากดอกไม้จริง เช่น ดอกดาหลา ดอกกุหลาบ ดอกทานตะวัน เป็นต้น เพื่อให้มีความหลากหลายและมีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

สมาชิกกลุ่มคนหนึ่งได้กล่าวว่า “เราพยายามพึ่งตนเองเกี่ยวกับเรื่องความรู้ในการใช้เพื่อพัฒนาการผลิต เพื่อเราจะ ได้มีการผลิตดอกไม้ได้หลายแบบ รวมทั้งมีการผลิตอย่างอื่นเพิ่มเติมนอกจากดอกไม้ที่มีอยู่” (สมหญิง วิภาตะนาวิน, สัมภาษณ์, 16 พฤศจิกายน 2546)

7.2 การพึ่งตนเองทางด้านเงินทุน กลุ่มดอกไม้ไผ่บัวสามารถพึ่งตนเองโดยการระดมทุนจากชุมชนเองได้ส่วนหนึ่งจากการร่วมถือหุ้นจากสมาชิกที่เข้าร่วมกิจกรรมของกลุ่ม ซึ่งถือว่าเป็นยุทธศาสตร์เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชนได้ประการหนึ่ง (สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2540, หน้า 47) อีกส่วนหนึ่งได้มาจากการกู้ยืมเงินกระชั้นเศรษฐกิจแบบปลอดดอกเบี้ย ไม่ต้องจ่ายดอกเบี้ยสำหรับเงินลงทุนมีโอกาสที่จะประสบความสำเร็จในการดำเนินการ กลุ่มดอกไม้จึงมีโอกาสที่กลุ่มจะอยู่ได้และเติบโตได้โดยเจ้าของทุนและคนทำงานเป็นคนเดียวกัน ซึ่งทำให้เกิดแรงจูงใจสูงในการดำเนินการกิจกรรมและความรับผิดชอบภายในกลุ่ม ประธานกลุ่มได้กล่าวว่า “เรื่องทุนเราได้ดำเนินการตามทุนที่เรามีจากสมาชิกที่มีหุ้นและจากการกู้เงินแบบปลอดดอกเบี้ย” (อารีย์ ลัมประเสริฐ, สัมภาษณ์, 31 ตุลาคม 2546)

7.3 การพึ่งตนเองทางด้านแรงงาน กลุ่มดอกไม้ไผ่บัวได้มีการทำงานด้วยน้ำพักน้ำแรงของตนเองมีการจัดการด้านแรงงานตามกำลังการผลิตที่เหมาะสมกับปริมาณการผลิต โดยแรงงานที่มีอยู่ทั้งหมดนั้นเป็นแรงงานจากคนในท้องถิ่น ไม่ได้มีการจ้างแรงงานภายนอกมาดำเนินการ ดังนั้นกลุ่มจึงสามารถพึ่งตนเองได้ตามศักยภาพการดำเนินงานของกลุ่ม รองประธานกลุ่มได้กล่าวว่า “แรงงานที่เรามีเราก็ช่วยเหลือกันทำ ไม่เห็นจะมีใครมาช่วยสักเท่าไร ” (อารีย์ ลัมประเสริฐ, สัมภาษณ์, 31 ตุลาคม 2546)

ดังนั้นจากการพึ่งตนเองทางด้านเทคโนโลยี การพึ่งตนเองทางด้านทุนและการพึ่งตนเองทางด้านแรงงานของกลุ่มดอกไม้ไผ่บัว จึงทำให้กลุ่มมีความสามารถในการดำเนินงานผลิตผลิตภัณฑ์ดอกไม้ไผ่บัวสำหรับการออกจำหน่ายได้ ตลอดจนแรงงานภายในชุมชนที่ได้มีส่วนช่วยกันทำงานนั้นมีส่วนเสริมสร้างให้ชุมชนมีความเข้มแข็งยิ่งขึ้นได้

ตอนที่ 4 ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินโครงการ

สำหรับปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินโครงการนั้น ประกอบด้วย

1. ด้านการบริหารจัดการเกี่ยวกับบุคลากร การดำเนินงานกลุ่มดอกไม้ไผ่บัวนั้นยังมีกำลังคนน้อยไม่เพียงพอสำหรับบางกิจกรรม แต่เพื่อปรับสภาพให้เข้าสถานการณ์ต่าง ๆ ในการทำงานกลุ่มได้ มีการประชุมจัดการเรื่องกำลังคนโดยมีการจัดตารางเวลาในการทำงาน สำหรับสมาชิกดำเนินการ โดยประธานกลุ่มเป็นผู้จัดการในเรื่องกำลังคน เลขานุการกลุ่มได้กล่าวว่า “กำลังการผลิตเรายังน้อย คนที่สนใจทำจริงยังมีไม่มากพอ อาชีพหลักเขาก็มีอยู่แล้ว บางคนไม่รักไม่ชอบที่

มานั่งว่างอยู่ การประดิษฐ์ค่อนข้างเป็นงานที่ละเอียดลออ แล้วมันช้ากว่าจะหาเงินได้” (ฐานิกา สลลิตปชัย, สัมภาษณ์, 10 พฤศจิกายน 2546) สำหรับตารางการทำงานหลัก ณ ที่ทำการกลุ่ม โดยกำหนดวันละ 2 คนหรืออาจจะเพิ่มเติมได้หากสมาชิกคนใดมีเวลาเพียงพอที่จะเข้าที่กลุ่มและจะมีการจัดสรรกำลังคนในกรณีพิเศษ หมายถึงเมื่อมีการออกงานแสดงในสถานที่ต่าง ๆ โดยพิจารณาจากสมาชิกดำเนินการงานละประมาณ 3-5 คน สมาชิกภายในกลุ่มทั้งหมดเป็นผู้หญิงและสมาชิกส่วนหนึ่งเป็นผู้สูงอายุ ประธานกลุ่มได้กล่าวว่า “กำลังคนเราน้อยไป และมีผู้หญิง แถมอายุก็เยอะๆ กันทั้งนั้น” (อารีย์ ลิ้มประเสริฐ, สัมภาษณ์, 31 ตุลาคม 2546) ปัญหาที่ปรากฏ คือ เมื่อมีงานที่จะต้องออกแสดงในสถานที่ต่าง ๆ เช่น การขับรดไปตามสถานที่ต่าง ๆ การขกวัดศุอุปกรณ์ขึ้นลงรถ สำหรับใช้ในงานต่าง ๆ แต่ปัญหานี้สามารถแก้ไขได้ในระดับหนึ่งคือ กลุ่มได้ประสานงานกับเจ้าหน้าที่จากองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยกะปิ เพื่อสนับสนุนในเรื่องของการขนส่งวัดศุอุปกรณ์ไปตามสถานที่ต่าง ๆ รวมทั้งการขกวัดศุอุปกรณ์ แต่ก็สามารถแก้ปัญหาได้ในระดับหนึ่งเท่านั้น

ดังนั้นด้านบุคลากรยังเป็นปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานของกลุ่มดอกไม้ไยบัว ซึ่งอยู่ภายใต้ข้อจำกัดที่สามารถผลิตผลิตภัณฑ์ได้ในปริมาณที่จำกัด ซึ่งบางครั้งควรจะมีการผลิตให้มากกว่าเมื่อโอกาสจากการสั่งการผลิตในจำนวนครั้งละมาก ๆ ทำให้ระยะเวลาในการผลิตนั้น กลุ่มดอกไม้ไยบัวได้มีการผลิตผลิตภัณฑ์ โดยใช้กำลังคนที่มีอยู่เป็นหลักในการผลิตในปริมาณที่เหมาะสม กลุ่มจึงไม่ได้รับงานในปริมาณที่มากเกินไปจนกำลังคนที่มีอยู่ จึงทำให้เสียโอกาสเมื่อมีงานในปริมาณมาก ๆ เข้ามาซึ่งกลุ่มไม่สามารถทำได้ สมาชิกกลุ่มคนหนึ่งได้กล่าวว่า “กำลังคนเรามีจำกัด เราก็ทำตามที่เราทำได้” (สุรัตน์ กอบัว, สัมภาษณ์, 25 พฤศจิกายน 2546) ผลต่อเนื่อง คือ สักยภาพการผลิตจำนวนมากเพื่อการออกจำหน่าย พบว่า ถ้าต้องการผลิตจำนวนมากเพื่อการออกจำหน่าย ถือว่าเป็นปัญหามาเนื่องจากกลุ่มไม่มีความพร้อมในเรื่องของสมาชิกดำเนินการที่พร้อมจะปฏิบัติงานในลักษณะเพื่อไปนำเสนอในการออกไปจำหน่ายในแหล่งจำหน่าย นอกจากสถานที่ทำการกลุ่มหรือสถานที่ในการออกร้านต่าง ๆ เนื่องจากกลุ่มดอกไม้ไยบัวได้ผลิตตามศักยภาพที่สมาชิกกลุ่มสามารถรับผลิตได้ สมาชิกกลุ่มสามารถผลิตได้เท่าไรก็จะรับการผลิตในปริมาณเท่านั้น โดยไม่ได้คำนึงถึงปริมาณมากเพื่อออกจำหน่าย ประธานกลุ่มได้กล่าวว่า “ผลิตตามคำสั่งการผลิตจากลูกค้าในปริมาณที่พอเหมาะกับกลุ่มเท่านั้น” (อารีย์ ลิ้มประเสริฐ, สัมภาษณ์, 31 ตุลาคม 2546) เจริญญิกได้กล่าวเพิ่มเติมว่า “ทำตามออเดอร์ (คำสั่งการผลิต) จากลูกค้าในจำนวนที่เราทำได้ แต่ไม่มากเกินไปกำลังเรา หรือทำครั้งละมาก ๆ เพื่อเราเอาไปเสนอขาย เราไม่มีคนพอที่จะเสนอขายตามร้านต่าง ๆ” (อุทัย เครือละม้าย, สัมภาษณ์, 5 พฤศจิกายน 2546)

2. ด้านการประสานงานกับหน่วยงานราชการบางหน่วยงาน พบว่า หน่วยงานราชการที่ต้องประสานงานในการดำเนินงาน ได้แก่ สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ สำนักงานพาณิชย์จังหวัด

สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยกะปิ หรือหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง แต่มีบางหน่วยงานที่มีปัญหากับกลุ่มดอกไม้อื่นๆ ได้แก่ สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ ซึ่งเหตุผลประการหนึ่งคือ การที่ไม่ได้เข้าร่วมดำเนินการประสานอย่างจริงจังตั้งแต่เริ่มต้น ต่อมาเมื่อต้องมีการประสานงานทั้งในเรื่องของขั้นตอนการปฏิบัติต่าง ๆ จึงเป็นผลทำให้สมาชิกกลุ่มอาจจะไม่พอใจเท่าที่ควร เนื่องจากกลุ่มคิดว่าทางพัฒนาชุมชนนั้นได้เข้ามาประสานงานกับทางกลุ่มเพียงเพื่อหวังผลงานและชื่อเสียงให้แก่หน่วยงานตนเองเท่านั้น แต่ถึงอย่างไรถ้าทางพัฒนาชุมชนได้เข้ามาประสานงานและได้ช่วยเหลือกลุ่มอย่างจริงจังและต่อเนื่องนั้นผู้วิจัยคาดว่าปัญหานี้จะหมดไปในปีสุดท้าย สมาชิกกลุ่มคนหนึ่งได้กล่าวว่า “มีปัญหาเกี่ยวกับพัฒนาชุมชน คือ เขาไม่ได้มาจัดตั้งกับเราตั้งแต่แรก แต่ตอนหลังมาบ่งการจัดการเรา เราก็รับไม่ได้ กลุ่มของเรา งานของเรา สถิติปัญหาของเรา แต่เขาอยากให้เราเป็นในอย่างของเขา” (สมใจ เจริญสุข, สัมภาษณ์, 22 พฤศจิกายน 2546) สมาชิกกลุ่มอีกคนหนึ่งได้กล่าวเสริมว่า “เราก็มีการประสานงานกับทุกหน่วยงาน แต่มีปัญหาบางทีน่าจะเป็นพัฒนาชุมชน ที่คอยที่จะเอาแต่ผลงานจากเรา แต่ไม่ค่อยได้ช่วยเหลือเราเท่าที่ควร” (สุรัตน์ กอนบัว, สัมภาษณ์, 25 พฤศจิกายน 2546) นอกเหนือจากนี้แล้วปัญหาที่ปรากฏเกี่ยวกับหน่วยงานนี้พบว่าจากการคัดสรรสุดยอดผลิตภัณฑ์หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ไทย (OTOP product champion) โดยกรมการพัฒนาชุมชนทางกลุ่มได้รับแจ้งว่าผลิตภัณฑ์นั้น ผ่านการคัดเลือกและทางเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนอำเภอได้แจ้งกับทางกลุ่มว่าในขั้นตอนต่อไปนั้นทางสำนักงานพัฒนาชุมชนจะเป็นผู้ดำเนินการต่อไปได้ และได้มีการแจ้งต่อมาว่าดอกไม้อื่นๆ ตำบลห้วยกะปิ ไม่ได้รางวัลระดับ 4 ดาว แต่เมื่อมีการประกาศผลออกมานั้นดอกไม้อื่นๆ ของตำบลห้วยกะปิ ได้รับรางวัล แต่รายชื่อที่ปรากฏออกมานั้นเป็นของกลุ่มดอกไม้อื่นๆ ของตำบลอื่นทั้ง ๆ ที่ดอกไม้อื่นๆ นั้นเป็นของตำบลห้วยกะปิ เป็นผลทำให้สมาชิกกลุ่มดอกไม้อื่นๆ ตำบลห้วยกะปิ เกิดความท้อแท้เป็นอย่างมาก เนื่องจากความเป็นผู้หญิงและอยู่ในวัยสูงอายุ จึงไม่ได้มีการอุทธรณ์แต่อย่างใด สุดท้ายผลที่ได้รับคือ คำขอโทษจากหน่วยงานสำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดชลบุรี โดยประธานกลุ่มดอกไม้อื่นๆ ได้กล่าวว่า “งานล่าสุดคือคัดสรรสุดยอดผลิตภัณฑ์หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ โดยกรมการพัฒนาชุมชนทางกลุ่มได้รับแจ้งว่าผลิตภัณฑ์นั้น เข้ารอบและทางเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนอำเภอได้แจ้งกับทางกลุ่มว่าในขั้นตอนต่อไปนั้นทางสำนักงานพัฒนาชุมชนจะเป็นผู้ดำเนินการต่อไปได้ และได้มีการแจ้งต่อมาว่าดอกไม้อื่นๆ ตำบลห้วยกะปิ ไม่ได้รางวัลระดับ 4 ดาว แต่เมื่อมีการประกาศผลออกมานั้นดอกไม้อื่นๆ ของตำบลห้วยกะปิ ได้รับรางวัล แต่รายชื่อที่ปรากฏออกมานั้นเป็นของกลุ่มดอกไม้อื่นๆ ของตำบลอื่น ๆ ทั้งๆ ที่ดอกไม้อื่นๆ นั้นเป็นของตำบลห้วยกะปิ เราท้อแท้ไม่อยากทำต่อไปแล้ว เราผู้หญิงและอยู่ในวัยสูงอายุ ไม่อยากเรียกร้องอะไร สุดท้ายเขา (เจ้าหน้าที่จากสำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด) ก็ขอโทษ” (อารีย์ ลิ้มประเสริฐ, สัมภาษณ์, 31 ตุลาคม 2546)

3. ด้านความยุติธรรมในการจัดสรรงบประมาณ กลุ่มดอกไม้อิโบลัวเคยได้ทำมีการทำเรื่องของงบประมาณ แต่ไม่ได้รับการอนุมัติส่งผลทำให้ไม่สามารถขยายการดำเนินงานของกลุ่มได้ สมาชิกคนหนึ่งได้กล่าวว่า “น่าจะมียงบประมาณสนับสนุนในการใช้ให้มากกว่าจะได้ขยายงานให้มากขึ้น” (สมใจ เจริญสุข, สัมภาษณ์, 22 พฤศจิกายน 2546) รองประธานกลุ่มได้กล่าวเพิ่มเติมเกี่ยวกับความยุติธรรมในเรื่องงบประมาณว่า “งบประมาณนั้น ไม่มีหน่วยงานใดได้เข้ามาให้นอกจาก อบต. ที่กลุ่มได้มีกู้เงินมาแบบปลอดดอกเบี้ย แต่หน่วยอื่นไม่มีนะ” เลขานุการได้กล่าวเพิ่มเติมต่อไปว่า “ก็มีแต่การกู้เงินจาก อบต. หน่วยงานอื่นไม่ได้จัดสรรงบประมาณให้เลย” (อารีย์ ลัมประเสริฐ, สัมภาษณ์, 31 ตุลาคม 2546)

ดังนั้นจากการดำเนินงานของกลุ่มดอกไม้อิโบลัวนั้นได้ประสบปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน ได้แก่ ด้านบุคลากร ด้านการประสานงานกับหน่วยงานราชการบางหน่วยงาน และด้านความยุติธรรมในการจัดสรรงบประมาณ ซึ่งปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้มีผลต่อการดำเนินงานทั้งในด้านการปฏิบัติงานและทางด้านสภาพจิตใจของสมาชิกกลุ่มดอกไม้อิโบลัว ทำให้ประสิทธิผลในการดำเนินงานของกลุ่มนั้นลดลง